

แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑

ตอนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เมืองไทย	ใหญ่อุดม
ดินดีสม	เป็นนาสวน
เพื่อนรัก	เราชักชวน
ร่วมช่วยกัน	มุ่งหมั่นทำ
วิชา	ต้องหาไว้
เป็นหลักได้	ใช้ช่วยนำ
ให้รู้	สู่ทางจำ
ค้นคว้าไป	ให้มากมาย
ช่วยกัน	อย่างขันแข็ง
ด้วยลำแข้ง	และร่างกาย
ทำไป	ไม่เสียดาย
แม้อาบเหงื่อ	เมื่อทำงาน
ตั้งนี้	มั่งมีแท้
ร่วมเย็นแน่	หาไหนปาน
โลกเขา	คงเล่าขาน
ถิ่นไทยนี้	ดั่งมเอย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

จัดพิมพ์โดย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย

พิมพ์ครั้งที่ ๑ แจกนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๗

จำนวน ๖๐๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-616-372-111-2

พิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

๓๗๖ ถนนชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐, ๐-๒๘๘๒-๑๐๑๐

โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒, ๐-๒๔๓๔-๑๓๘๕

แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑

ตอนกลาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

หลวงดรุณกิจวิฑูร

เรียบเรียง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง อนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

.....

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำหนังสือแบบเรียน
เร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง มาปรับปรุงเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อใช้ประกอบ
การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงอนุญาต
ให้ใช้หนังสือในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายกมล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดพิมพ์หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย แจกให้นักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียนปัจจุบัน

หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง นี้ จัดพิมพ์ตามต้นฉบับที่พิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งหลวงจรุณกจิวิฑูรต์แต่งขึ้นต่อจากแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น มีเนื้อหาเริ่มตั้งแต่บทที่ ๑๗ - ๒๔ สำหรับใช้เป็นหนังสือเรียนของนักเรียนในขณะนั้น และปัจจุบันยังได้รับการยกย่องจากผู้ที่เคยเรียนและผู้ที่ได้อ่านว่าเป็นหนังสือที่แสดงถึงภูมิปัญญาการสอนอ่านแบบไทย ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านหนังสือไทยได้แตกฉาน ด้วยกระบวนการสอนอ่านจากง่ายไปหายาก คือ เริ่มจากการเรียนรู้อักษรนำ อักษรนำผสมสระและผสมตัวสะกด อักษรควบกล้ำ การผันอักษร การประวิสรรชนีย์ ตามลำดับ การนำเสนอบทอ่านให้เกิดการเรียนรู้ลักษณะการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องและสละสลวย มีตัวละครดำเนินเรื่องช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างเพลิดเพลิน เป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม รวมไปถึงมีความรักในประชาชาติด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาเห็นว่า การส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย จึงได้นำหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง มาจัดพิมพ์ขึ้นใหม่เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยปรับภาษาและปรับปรุงภาพประกอบให้สอดคล้องกับปัจจุบัน ในการนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง นี้ จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วแตกฉาน รวมทั้งช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของคนไทยที่พึงมีในปัจจุบัน อันจะเป็นบันไดให้นักเรียนก้าวไปสู่ศักยภาพในการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เพื่อเป็นกำลังที่เข้มแข็งในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

(นายกมล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑๖ กันยายน ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

คำชี้แจง

บทที่ ๑๗ ..... ๑

บทที่ ๑๘ ..... ๙

บทที่ ๑๙ ..... ๑๘

บทที่ ๒๐ ..... ๒๖

บทที่ ๒๑ ..... ๓๗

บทที่ ๒๒ ..... ๔๖

บทที่ ๒๓ ..... ๕๘

บทที่ ๒๔ ..... ๖๔

คำชี้แจง

การใช้หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่

หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ชุดนี้ กระทรวงศึกษาธิการจัดพิมพ์ขึ้น นับแต่ปี ๒๔๗๗ เพื่อใช้เป็นแบบเรียนสอนอ่านเขียนให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ เนื้อหาแบ่งเป็น ๓ ตอน ตอนละ ๑ เล่ม ได้แก่ แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามลำดับ และมีผู้เรียบเรียงดังนี้ หลวงจรุณกจิวิฑูร เรียบเรียงทั้งเล่มตอนต้น ตอนกลางและตอนปลาย และนายฉันทน์ ขำวีไล เรียบเรียงร่วมกับหลวงจรุณกจิวิฑูร เฉพาะเล่มตอนต้น

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นว่า หนังสือชุดนี้มีคุณค่าควรแก่การนำมาปรับปรุงเพื่อใช้เป็นสื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ โดยตอนต้นใช้ต้นฉบับปี ๒๔๗๖ ตอนกลางใช้ต้นฉบับปี ๒๕๐๘ และตอนปลายใช้ต้นฉบับปี ๒๔๗๗ ซึ่งผู้เรียบเรียงแต่เดิมได้จัดทำคำอธิบายวิธีการใช้หนังสือไว้อย่างละเอียด จึงสะดวกแก่การนำไปใช้ฝึกฝนทักษะด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนในปัจจุบัน โดยหวังให้เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ที่ยั่งยืน

วิธีใช้หนังสือในการจัดการเรียนการสอน

๑. ให้นักเรียนได้ฝึกหัดความชำนาญในการเรียนรู้การอ่านภาษาไทย โดยใช้หู ตา ปาก และมือ ให้สัมพันธ์กัน ครูควรให้นักเรียนเรียนรู้จากการสังเกตด้วยตนเอง และหากพบที่ใดต้องอธิบาย ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจก่อน แล้วอ่านออกเสียงให้ชัดเจนเป็นตัวอย่าง ให้นักเรียนตั้งใจฟังและใช้ตาสังเกตรูปคำ แล้วฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามให้ชัดเจน ถ้านักเรียนยังอ่านไม่ชัดเจนครูจะทำปากให้ดู และฝึกนักเรียนไปเรื่อยๆ จากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกคัดลายมือ โดยครูเขียนนำบนกระดานดำ ให้นักเรียนเรียนรู้อธิบายว่าจะต้องเริ่มต้นจากตรงไหนก่อนหรือหลัง รูปพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ควรให้นักเรียนเขียนตามสัดส่วนของแบบที่มีไว้ให้ในตอนท้าย

ของหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง จากนั้นให้นักเรียนเขียนตามคำบอก
รวมทั้งตั้งคำถามให้นักเรียนได้คิดด้วยตนเอง เช่น พยัญชนะอะไร สระอะไร เป็นต้น

๒. เมื่อนักเรียนเรียนรู้พยัญชนะตัวหนึ่งแล้วก็ให้เรียนรู้สระควบคู่กันไป แล้ว
ผสมพยัญชนะกับสระอ่านออกเสียงเป็นคำ จากนั้นให้เรียนรู้สระอื่นๆ ต่อไปทีละสระ
ในบทหนึ่งๆ ครูต้องพิจารณาว่าจะแบ่งการสอนเป็นกี่ตอนจึงจะเหมาะสมกับนักเรียน
เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

๓. ครูควรชี้รูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด ให้นักเรียนสังเกต
เป็นส่วนๆ โดยนักเรียนจะรู้ว่าเมื่อประสมแล้วจะเป็นรูปคำอย่างไร การสอนมุ่งเน้น
ให้นักเรียนจำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด รวมทั้งเข้าใจหลักวิธีการประสมคำ
คือ การประสมพยัญชนะกับสระ วิธีผัน วิธีสะกด ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนรูปพยัญชนะ
สระ ตัวสะกด หรือวรรณยุกต์ เด็กก็จะสามารถใช้หลักการประสมคำมาเทียบเคียง
และอ่านได้

๔. หากมีเนื้อหาใดที่มีความคล้ายคลึงกัน ครูต้องอธิบายเปรียบเทียบให้
นักเรียนเห็นถึงความเหมือนและความแตกต่าง พร้อมทั้งเหตุผล เพื่อให้นักเรียน
เข้าใจ เช่น การผันสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว เป็นต้น

๕. เนื้อหาแต่ละบทจะมีภาพประกอบเรื่องเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจได้ง่าย
และทำให้นักเรียนเกิดความสุขเพลิดเพลิน ครูควรให้นักเรียนสังเกตสิ่งต่างๆ
ในภาพ และตั้งคำถามให้นักเรียนตอบตามใจความของเรื่อง

๖. บทเรียนเรื่องต่างๆ ในหนังสือใช้สำหรับสอนเรียงความหรืออ่านเอาเรื่อง
ก็ได้ โดยเนื้อหาสามารถบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา พลศึกษา และสุขศึกษา เป็นต้น รวมทั้งเนื้อหายังเน้น
สิ่งที่นักเรียนควรรู้ ควรเห็น และควรปฏิบัติ ซึ่งครูนอกจากจะต้องสอนให้นักเรียนจำ
ตัวหนังสือแล้ว ยังต้องพยายามปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม และหน้าที่พลเมืองด้วย

๗. เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ในห้องเรียน
หนึ่งจึงมีนักเรียนที่มีความรู้มากบ้างน้อยบ้างไม่เท่ากัน ครูจึงควรแบ่งนักเรียน
เป็นกลุ่มและสอนทีละกลุ่ม หรือใช้วิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม จึงจะ
ช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

บทที่ ๑๗

สอนวิธีใช้ ห นำ และให้เด็กอ่านออกเสียง หง-(หงอ) ชลย
 หว- (หวอ) ก่อน แล้วจึงค่อยให้ผสมสระในแม่บท จากข้างบน
 ลงมาข้างล่างเป็นแถวๆ แล้วจึงให้อ่านจากซ้ายไปขวา และให้เด็ก
 ฝึกหัดผสมสระอื่นๆ ปากเปล่าอีก จนเข้าใจแจ่มแจ้ง

ะ   ำ   ึ   แ   -อ   ื่อ   ุ

หง-	หงะ	หงำ	หึ	หุ	แหง	หงอ	เหงื่อ	ุ	เหง
हन-	หนะ	หนำ	หึ	หุ	แหน	हनอ	हनื่อ	ุ	हन
หม-	หมะ	หมำ	หึ	หุ	แหม	หมอ	เหมื่อ	ุ	หม
หย-	หยะ	หยำ	หึ	หุ	แหย	หยอ	เหยื่อ	ุ	หย
หร-	หระ	หรำ	หึ	หุ	แหร	หรอ	เหรื่อ	ุ	หร
หล-	หละ	หลำ	หึ	หุ	แหล	หลอ	เหลื่อ	ุ	หล
หว-	หวะ	หวำ	หึ	หุ	แหว	หวอ	เหวื่อ	ุ	หว

ขา	ข่า	ข้า			
หวา	หว่า	หว่า	หมอ	หม่อ	หม้อ
หนึ	หนึ่	หนึ้	เหยื่อ	เหยื่อ	เหยื่อ
หมู	หมู๋	หมู้	เหมอ	เหม่อ	เหม้อ
เหม	เหม่	เหม้	ไหม	ไหม่	ไหม้
แหง	แห่ง	แห้ง	ไหว	ไหว่	ไหว้
โหล	โหล่	โหล้	เหลา	เหล่า	เหล้า

น้อยหน้า

ลูกหว่า

ขวดโหล

ดูเหว่า

แบบฝึกหัด

หม้อข้าว ขวดโหล หล่อน้ำ ไปไหน จอกแทน
 เหนอะหนะ แน่นหนา ตำหนิ น้อยหน้า ดักหนู

บุหงา บ่าไหล่ นีแหละ ยังเหลือ ลีกรอ มีหรือ
 ดีหมี่ หนีเสื่อ เหงื่อไหล ผ้าไหม เก้าใหม่ เหลาไม้
 รับเหมา หน่อไม้ พอเหมาะ เลี้ยงหมา วัวเหว
 ดูเหว่า ไหว่วาน ลูกหว้า หมอยา หาเหยื่อ เหนือใต้
 หน้าต่าง

หน้าที่ช่วยเหลือพ่อแม่

เด็กชายใหม่ รักหมู เป็นเด็กดี ตื่นนอน
 แต่เช้าๆ ทุกวัน พอลุกขึ้นเขาก็จัด และปิดที่นอน
 ให้เรียบร้อย แล้วจึงไปล้างหน้า ล้างตา รีบมาทำ

หน้าที่ช่วยเหลือพ่อแม่ เช่น เช็ดถูเรือน เป็นต้น แล้วก็อาบน้ำหิวผม จนสะอาดเรียบร้อย จึงมา กินข้าว อิ่มแล้วรีบแต่งตัว เมื่อไหว้พ่อแม่แล้ว ก็รีบ กระวีกระวาดไปโรงเรียน ให้ทันเวลาโรงเรียนเข้า เพื่อไม่ให้เสียเวลาเรียน เมื่อเข้าห้องเรียน ก็ตั้งใจ ฟังคำสอน ฟังแล้วก็คิดดูให้เข้าใจ ถ้ายังไม่เข้าใจ ก็ไต่ถาม เมื่อเข้าใจแล้ว ก็จดจำไว้ให้แม่นยำ

เมื่อเวลาเด็กชายใหม่ รักหมู่ เลิกจากโรงเรียน มาถึงบ้าน เขาก็เข้าไปไหว้พ่อแม่ แล้วถอดเสื้อ กางเกงออกผึ่งแดด รีบไปอาบน้ำ ใช้สบู่ถูเหงื่อ ซึ่งไหล เหนอะหนะที่หน้า บ่า ไหล่ และตามร่างกายทั่วไป จนสะอาดดีแล้ว ก็เช็ดตัว หิวผม สวมเสื้อกางเกง ชุดใหม่แล้ว เขาก็รีบไปช่วยพ่อแม่พี่น้องทำงาน เอาข้าว ปนกับไข่ ให้นกกิน และให้เปิด ไก่ หมา และหมู ที่เลี้ยงไว้ กินข้าวและรำจนอิ่ม ช่วยตักน้ำรดต้นไม้ รดผัก นำชมเชยยี่งัก นอกจากนี้ ยังช่วยทำงาน ในบ้านอีก เป็นต้นว่า เปิดปิดหน้าต่าง และถ้าเห็น

สิ่งใดชำรุดหรือสึกหรอ ก็ช่วยกันซ่อมแซมขึ้นใช้ใหม่
 พ่อแม่ของเขาช่างรอบคอบดีนัก ดูแลให้ลูกฝึกหัด
 ทำงาน แต่พอเหมาะแก่กำลัง เพื่ออบรมให้เป็นคน
 เอาใจใส่ต่องาน ถ้ามี
 เวลาว่าง ก็เล่นกับพี่ๆ
 น้องๆ ที่ลานบ้านหรือ
 ในเห้ย้าเรือน สุดแท้

แต่ที่ไหนจะเหมาะและสะดวก เขาเล่นกันอย่าง
เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าชมเชย เมื่ออาบน้ำแล้ว
ก็เข้าไปนั่งร่วมสำหรับ กินข้าวกับพ่อแม่และพี่ๆ นื่องๆ
กินอิ่มหน้าแล้ว เขาก็ช่วยกันล้างถ้วยชาม จนกระทั่ง
หม้อข้าวก็ขัดถูสะอาดน่าดู น่าใช้

เวลาค่ำ ก่อนเข้านอน เขาก็อ่าน คัดเขียน
ท่องบ่น และดูวิชาต่างๆ ที่เล่าเรียนมา เพื่อฝึกฝน

ตนเองในเวลาว่าง ถ้าไม่เข้าใจ หรือสงสัยที่ไหน เขาก็ไปถามนายหรั่ง รักหมุ่ม พี่ชายของเขา เมื่อเขาจะนอนก็ฉุ่พันบัวนปากจนสะอาด แล้วไหว้และระลึกถึงผู้ที่ได้เลี้ยงดูตนมา และผู้ที่ได้ทำดีให้แก่บ้านเกิดเมืองนอนของตน

นักเรียนรุ่นเล็ก ๆ ถ้าเป็นคนดี เช่น เด็กชายใหม่ รักหมุ่ม นี้แหละ ไม่มีที่ตำหนิ แต่ถ้าเด็กคนใดไม่เอาใจใส่ ต่อหน้าที่อันดีงาม เหล่านี้แล้ว ก็น่าอัปอายและขายหน้ามาก เด็ก ๆ รุ่นเดียวกัน น่าจะจดจำเอาไว้เป็นที่ยึดถือ แล้วเริ่มฝึกฝนตน ทำตัวให้ดี เช่นเขาบ้าง ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ต่อไปเบื้องหน้าจะได้ดี ทั้งจะได้เป็นกำลัง แก่บ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่ง

เราต้องตื่นขึ้นล้างหน้าเวลาเช้า
 ฟันผมเผ้าฟุ้งชำระให้สะอาด
 เราจงทำหน้าที่กระวีกระวาด
 ไม่ต้องคาดคั้นเตือนเรื่องเรือนชาน
 แล้วรีบไปให้ทันโรงเรียนเช้า
 เลิกแล้วเราบ่ายหน้ามุ่งมาบ้าน
 ช่วยพ่อแม่เก็บงำและทำงาน
 ยามว่างอ่านคัดเขียนเล่าเรียนเอ๋ย

บทที่ ๑๘

ให้อ่านพยัญชนะที่มี ห นำ ซึ่งผสมสระแล้วมาผสมกับตัวสะกดในแม่บท จากซ้ายไปขวาเปรียบเทียบกันเป็นแถวๆ ก่อน แล้วจึงให้อ่านจากซ้ายไปขวา และให้เด็กฝึกหัดผสมสระอื่นๆ ปากเปล่าอีกจนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง

หง-	หน-	หม-	หย-	หร-	หล-	หว-		
	ง	น	ม	ย	ว	ก	ด	บ
หยะ	หยัง	หยัง	หยัง	หยัง	-	หยัง	หยัง	หยัง
หลา	หลาง	หลาน	หลาม	หลาย	หลาว	หลาก	หลาด	หลาบ
หยิ	หยิง	หยิน	หยม	หยย	หยว	หยก	หยด	หยบ
หรี	หรีง	หรีน	หรีม	หรีย	หรีว	หรีก	หรีด	หรีบ
หมี	หมีง	หมีน	หมีม	หมีย	หมีว	หมีก	หมีด	หมีบ
หลี	หลีง	หลีน	หลีม	หลีย	หลิว	หลีก	หลีด	หลีบ
หลุ	หลุง	หลุน	หลุม	หลุย	หลุว	หลุก	หลุด	หลุบ
หยุ	หยุง	หยุน	หยุม	หยุย	หยุว	หยุก	หยุด	หยุบ
เหนะ	เหนัง	เหนิน	เหนม	เหนย*	เหนว	เหนก	เหนด	เหนบ
เหล	เหलग	เหลน	เหลม	เหลย*	เหลว	เหลก	เหลด	เหลบ
แหว	แหวง	แหวน	แหวม	แหวย	แหวว	แหวก	แหวด	แหวบ
โหละ	หลง	หลน	หลม	หลย	หลว	หลก	หลด	หลบ
โหม	โหมง	โหมน	โหมม	โหมย	โหมว	โหมก	โหมด	โหมบ
หมอ	หมอง	หมอน	หมอม	-	หมอว	หมอก	หมอด	หมอบ
หนั้ว	หนวง	หนวน	หนวม	หนวย	หนวว	หนวก	หนวด	หนวบ
เหนีย	เหนียง	เหนียน	เหนียม	เหนียย	เหนียว	เหนียก	เหนียด	เหนียบ
เหลื่อ	เหลื่อง	เหลือน	เหลื่อม	เหลื่อย	เหลื่อว	เหลือก	เหลือด	เหลือบ

* ให้ครูพยายามให้เด็กอ่านให้ชัด

ผัน

	๑	๒		๑	๒
ชั้น	ชั้น	ชั้น			
หมั่น	หมั่น	หมั่น	แหวง	แห่วง	แหวัง
หวาน	หวาน	หวาน	หลน	หล่น	หลั่น
หมิน	หมิ่น	หมิ่น	โหมง	โหม่ง	โหม้ง
หนึ่ง	หนึ่ง	หนึ่ง	หมอน	หม่อน	หม้อน
หมื่น	หมื่น	หมื่น	หนวย	หน่วย	หน่วย
หญ่	หญ่	หญ่	เหนียว	เหนียว	เหนียว
เหงง	เหง่ง	เหง้ง	เหลื่อม	เหลื่อม	เหลื่อม

๑ ใช้นำแทน ห ได้มีอยู่ ๔ คำ คือ

อย่า	อ่านว่า	หย่า	อย่าง	อ่านว่า	หย่าง
อยู่	อ่านว่า	หยู่	อยาก	อ่านว่า	หยาก

งูเหลื่อม

หนังสือ

สวมหมวก

หงอนไก่

แบบฝึกหัด

หมวกसान	หว่านข้าว	หน้าหนาว	หมอกหนา
กุหลาบ	ปลาหลด	หมดจด	งูเหลือม
หลักแหลม	อย่างไร	ใบหนาด	อยู่บ้าน
ลูกหลาน	อยากรู้	หมั่นเรียน	ข้าวหลาม
ชุดหลุม	ทองเหลือง	ตกหล่น	ยี่ห่วย
ปาหนั้น	ของเหลว	หลีกทาง	อย่าเที่ยว
ทองหยิบ	ทองหยอด	แป้งหยาบ	ลดหย่อน
หยากไย่	เล็บเหยี่ยว	หยิ่งน้ำ	หน้าวัว
ตัวหนอน	ฝึกหนาม	หนองน้ำ	ตัวไหม
ใบหม่อน	หงอนไก่	ลูกหว่า	ปลาหมึก
หนักแน่น	หนุ่มสาว	หมูหยอง	ทองหลาง

เชือกหวาย   จดหมาย   ห่อหมก   นกหวีด
 น้ำหมึก   พยับหมอก   เข็มหมุด   ปลาหมอ
 เหมืองแร่   โลกหมุน   แม้นเหมือน   เดือนหงาย
 หมายมั่น   ลูกไหน   เหล็กไหล   แหล่นหลาว
 ข้าวเหนียว   ผักหนอก   น้อยโหน่ง   เหนียวแน่น
 ห้วยหนอง   ของหวาน

นายอยู่   อยู่ยืน   นั่งอ่านหนังสือ

หน้าหนาวคืนวันหนึ่ง   เป็นเวลาเดือนหงาย
 นายอยู่   อยู่ยืน   เจ้าของบ้านนั่งอ่านหนังสืออยู่ที่

หน้าเรือนปั้นหยาสองชั้น มีแมวสีหม่นหมอบอยู่ข้างๆ ตัวหนึ่ง ในห้องนั้น มองดูสะอาดตา เป็นระเบียบเรียบร้อยทั่วไป ตามเพดานหรือฝา ก็ไม่มีหยากไย่จับสิ่งของทั้งหมด จัดเป็นหมวดหมู่ หยิบก็ง่าย หายก็รู้ ดูก็งามตา เช่น หนังสือ หรือสิ่งหนึ่ง สิ่งใดก็ดี วางอยู่ที่ไหน เมื่อหยิบเอาไปใช้แล้วก็นำมาวางไว้ที่ตามเดิม

นายอยู่ อยู่ยี่น นี่เป็นคนดี มีใจคอหนักแน่น ไม่หวั่นหวาดต่ออะไรทั้งสิ้น แกเป็นคนหมั่น อยากรู้ อยากรเรียนสิ่งที่น่ารู้ น่าเรียน ด้วยแกรู้ว่า ตัวแกเป็นหน่วยหนึ่งของบ้านเมือง ต้องตั้งตัวไว้ให้ดี ไม่เหลวไหล จะได้เป็นตัวอย่างที่ดี แก่ลูกหลาน ซึ่งจะเติบโตเป็นหนุ่มสาวต่อไปข้างหน้า ทุกๆ คีน เช่น คีนนี้ แกมักออกมานั่งหน้าเรือน สั่งสอนลูกหลาน คำสอนของแกนั้น ล้วนแต่ดี ๆ มีอยู่มากมายหลายอย่าง เช่น

๑. จงรักและรู้สึกระลึกถึงพ่อแม่ที่ได้เลี้ยงดูอุ้มชูมา ตั้งแต่เล็กจนโต อย่างไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดเหมือนเลย

๒. จงเป็นคนว่าง่ายสอนง่าย เชื่อถ้อยฟังคำของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย โดยนับถือและบูชา

๓. จงทำตัวให้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย อ่อนโยน อ่อนหวาน เป็นที่น่ารัก น่าเอ็นดู น่านิยมชมชื่นของคนทั้งหลาย

๔. จงมีใจคอเยือกเย็น หนักแน่น และอดทน รู้จักสะกดใจ เหนียวรั้งใจ ช่มใจตนเอง ไม่เป็นคนใจน้อย ไม่ฉุนง่าย ไม่งอน ไม่ปากบอน

๕. จงเป็นคนใจดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี แก่คนทั้งหลาย รักกันอย่างพี่น้อง ไม่ถือเราถือเขา

๖. จงเป็นคนรอบคอบ หมั่นระมัดระวัง เมื่อจะทำอะไร ก็ต้องคิดดูข้างหน้าข้างหลังให้รอบคอบถี่ถ้วน เสียก่อน แล้วจึงค่อยพูดค่อยทำ

๗. จงมีหวังในสิ่งที่ดี คือ คิดดี พูดดี ทำดี
หมั่นเล่าเรียนหนังสือ หมั่นหาวิชาโดยไม่ทอดทิ้ง และ
ตั้งใจทำงานให้ดี ทำมาหากินให้เป็นหลักแหล่งมั่นคง

๘. จงหลีกเลี่ยงจากสิ่งชั่ว ไม่หมกมุ่นในสิ่งชั่ว
ไม่เล่นการพนัน ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า และรู้จัก
เก็บหอมรอมริบ ผสมเล็กผสมน้อย ไว้ใช้เมื่อจำเป็น

๙. จงเป็นคนซื่อ ให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจ
ของคนทั้งหลาย

นักเรียนทั้งหลาย ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ลูกหลาน
ของแก ก็ช่างเถิด แต่จงจดจำไว้ และให้รู้สึกว่
ถ้อยคำของนายอยู่ อยู่ยืน ที่สอนลูกหลาน ตามที่
ว่ามาแล้วย่อๆ นั้น เป็นสิ่งที่ดีแท้ๆ และจงเริ่มต้น
ฝึกฝนตนตามนั้นทุกๆ ข้อ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
ถ้าเล่าเรียนดีและทำตัวดีแล้ว เมื่อเติบโตขึ้น จะได้
ตั้งตัวเป็นหลักแหล่ง เป็นคนดีต่อไป

เตือนใจเด็ก

เราต้องปองฝึกฝน	ตนให้ตนเป็นคนดี
โดยข้อย่อยๆ มี	ที่น่าจำจงดำเนิน
หนึ่ง นั้นคือหมั่นนึก	น้อมรู้สึกระลึกถึง
พ่อแม่และเราพึง	รักลึกซึ้งสุดวันตาย
สอง ให้ใจโอนอ่อน	หวังว่านอนสอนง่ายตาย
พึงเชื่อผู้เชื่อสาย	เช่นยายย่าปู่ตาตน
สาม จำทำให้ผู้	รักเอ็นดูทุกหมู่ชน
ชมเห็นว่าเป็นคน	มีกิริยาวาจาดี
สี่ นี้มีใจหนัก	เยือกเย็นนักรู้จักมี
ยับยั้งรั้งไว้ที	ไม่ใจน้อยคอยแต่จุน
ห้า ให้มีใจเผื่อ—	แผ่เอื้อเพื่อทางเจือจุน
กอบเกื้อเอื้ออุดหนุน	เนื่องโน้มนำเหนี่ยวน้ำใจ
หก หรือคือรอบคอบ	ระมัดรอบระวังระไว
ก่อนจะทำอะไร	ให้คิดดูจนรู้ดี

เจ็ด นี้ให้มีหวัง
มุงไว้ไม่หน่ายหนี

แปด จะละหลบชั่ว
สิ่งเล่นเป็นพนัน

เก้า ให้ใส่ใจคือ
คนชมนิยมยอม

ในสิ่งดั่งตั้งใจมี

ทำเต็มที่มีหวาดหวั่น

ห่างจากตัวไม่พั่วพั้น

หลีกแหม่นม่นหม่นเก็บออม

เราต้องซื้อซื้อจึงหอม

วางใจยอมมอบน้อมเอย

บทที่ ๑๙

สอนวิธีใช้พยัญชนะนำตัวอื่นๆ (นอกจาก ห) ซึ่งต้องอ่านออกเสียงคำนำเหมือนประ ะ (วิสรรชนีย์) ด้วย และให้เด็กอ่านออกเสียง ขง- (ขะหงอ) ฯลฯ อล- (อะลอ) ก่อน แล้วจึงค่อยให้ผสมสระในแม่บทจากข้างบนลงมาข้างล่างเป็นแถวๆ ในชั้นแรกเปรียบเทียบกันทีละคู่ๆ ให้เข้าใจหลักเสียก่อน แล้วให้อ่านจากซ้ายไปขวา และให้เด็กฝึกหัดผสมสระอื่นๆ ปากเปล่าอีก จนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง

ขง- ขน- ขม- ขย- ขง- ขน- ขม- ขล- ขว-
 ถง- ถน- ถล- ถว- ผง- ผน- ผย- ผว- ผร-
 สง- สน- สม- สย- สร- สล- สว- - กน-
 จม- จร- ตน- ตล- อด- อน- อร- อล- -

	ะ	า	ำ	๑	๒	-อ	-ำ	๓	-า
ข	ขะ	ขา	ขำ	ข๑	ข๒	ขอ	ขำ	๓ไซ	เขา
ขย-	ขยะ	ขยา	ขยำ	ขย๑	ขย๒	ขยอ	ขยำ	๓ไซย	เขยา
ฉล-	ฉละ	ฉลา	ฉลำ	ฉล๑	ฉล๒	ฉลอ	ฉลำ	๓ไฉล	ฉลา
ถล-	ถละ	ถลา	ถลำ	ถล๑	ถล๒	ถลอ	ถลำ	๓ไถล	ถลา
ผว-	ผวะ	ผวา	ผวำ	ผว๑	ผว๒	ผวอ	ผวำ	๓ไผว	ผวา
สม-	สมะ	สมา	สมำ	สม๑	สม๒	สมอ	สมำ	๓ไสม	เสมา
สร-	สระ	سرا	สรำ	สร๑	สร๒	สรอ	สรำ	๓ไสร	เสรา
ต	ตะ	ตา	ตำ	ต๑	ต๒	ตอ	ตำ	๓ไต	เตา
ตน-	ตนะ	ตนา	ตนำ	ตน๑	ตน๒	ตนอ	ตนำ	๓ไตน	เตนา

ผัน

	ิ	ุ		ิ	ุ
สา	สำ	ส้ำ			
สง่า	สง่า	สง้า	ขย่ำ	ขย่ำ	ขย้า
ขยี้	ขยี้	ขยี้	เขมา	เขม่า	เขม่า
เฉลียว	เฉลียว	เฉลี่ยว	เขยา	เขย่า	เขย้า

กอสละ

ดอกโสน

ปูแสม

สมอเรือ

เต่าตนุ

แบบฝึกหัด

ทอดสมอ กอสละ เทชยะ เสี่ยสละ ช่างสนะ
 แล้ไสว ออย่าไถล ปี่ไฉน ดอกโสน เสี่ยงเสนาะ
 นำเสนอ สม่่าเสมอ ไบสมอ ปูแสม เขม่าไฟ
 ไบสมี่ ฟีนแสม สมอเรือ ลายฉลุ ปี่ฉลุ แฉละเนื้อ
 รายเฉลี่ย โฉมเฉลา สีสลัว บินถลา ผวาตื่น
 เต่าตงู ขย่ำแป้ง เขมาโกรย สังขยา ม้าเขย่า
 ผยับผยอง ขย่ำขยี้ ออย่าถลี้ถล่ำ

หมั่นทำเสมอ ย่อมได้เงินทองเสมอ

นายเสนอ เสี่ยงเสนาะ ร่างกายแข็งแรง มี
 ทำทางสง่าผ่าเผย น่ารักน่านับถือ ตั้งบ้านเรือนอยู่
 ริมทะเล ติดต่อกับป่าแสม มีทิวไม้เขียวชอุ่มแลดูไสว
 มีทั้งนกและลิง ค่าง ส่งเสียงร้องฟังเสนาะวังเวงจับใจ
 รั้วบ้านของแกล้อมด้วยต้นไม้มีหนาม คือ กอไผ่ สละ
 ระกำ เป็นต้น บ้านเรือนของแกสะอาดเรียบร้อยดี

จนชั้นตามฝาหรือเพดาน ก็ไม่มีเขม่าไฟ เพราะแก
 คอยเอาใจใส่ดูแลอยู่เสมอๆ ขยะต่างๆ แกก็เอาไปเท
 ใส่หลุมเสีย เพื่อไม่ให้หมักหมม เลอะเทอะหรือขึ้นรา
 เหม็น ทั้งจะได้ใช้เป็นปุ๋ยต่อไปอีกด้วย แกเป็นคน

ช่างคิดช่างทำ ถ้าแกเห็นว่าของในดิน
 สิ้นในน้ำ สิ่งหนึ่งสิ่งใดในท้องถื่น
 ที่แกอยู่ จะทำให้เกิดเป็นเงิน
 เป็นทองได้แล้ว แกก็ตั้งหน้า

อดทนกัดฟันทำอย่างอาบเหงื่อต่างน้ำ มุ่งหมายแต่จะ
ให้แล้วอย่างดิงาม ไม่เถลไถล แกเป็นคนหมั่นมาก*
ชอบไปเที่ยวหาใบสมอ ใบสมี่ แล้วนำ
ไปส่งที่ร้านจำหน่ายยาบ้าง ไปตัดไม้แสม
มาทอนเป็นฟืนขายบ้าง ไปเที่ยวจับปูแสม

* หมั่นมาก หมายถึง ขยันขันแข็ง

แล้วเอามาต้องเป็นปุ้เค็มขายบ้าง ไปเที่ยวหาไข่เต่าตุน
ที่เรียกว่าไข่จะละเม็ดมาขายบ้าง จนชั้นสวะที่จะใช้
เป็นเชื้อไฟ หุงข้าวต้มแกงกินได้ก็เลือกเก็บมา
ผึ่งแดดไว้

เงินทองที่แห่หามาได้นั้น แยกก็แบ่งเฉลี่ยออก
เป็นส่วนๆ เก็บไว้เป็นทุนบ้าง ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น
บ้าง ยินดีสละเงินบำรุงแผ่นดิน คือ ให้เป็นกำลัง
แก่บ้านเมืองบ้าง แยกเป็นคนละเอียดถี่ถ้วน และ
เห็นของทุกอย่างมีค่า ถ้าพอจะนำมาดัดแปลงได้
ก็ไม่ทิ้งให้เสียเปล่า

เราจะเห็นได้ว่า นายเสนอ เสียงเสนาะ เป็นคน
รู้จักหน้าที่ของตนดี คือ รู้จักหาเงินในทางที่ชอบ ทำตาม
หลักที่ว่า หมั่นทำเสมอ ย่อมได้เงินทองเสมอ เพราะ
เงินนั้นได้มาด้วยการทำงาน และไม่ใช่ว่าเพียงแต่รู้จัก
ทำเท่านั้น แยกยังรู้จักเก็บ รู้จักใช้จ่ายเฉพาะสิ่งที่
จำเป็นอีกด้วย ในไม่ช้า แยกก็เป็นคนมั่งมีเงินทองมาก

เราต้องสำนึกตัวว่า คนทุกคนจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้อง
 ทำมาหากินเลี้ยงตัวเอง และผู้ที่จะมั่งมีเงินทองนั้น
 ต้องหมั่นทำงาน อาบเหงื่อต่างน้ำมาก่อน เอากำลังกาย
 เข้าแลกเงิน ไม่ย่อท้อหรือหวาดหวั่นต่องานเลย
 เด็ดๆ ทั้งหลาย ฟังจดจำเอียงอย่างอันดีงามนี้ไว้
 เมื่อเติบโตขึ้น ควรจะร่วมใจร่วมกำลัง ช่วยกันคิด
 ทำสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ให้เกิดเป็นสินค้า
 ขายได้เป็นเงินเป็นทองขึ้น จะได้เป็นกำลังแก่ตน
 และบ้านเกิดเมืองนอน อันเป็นที่รักยิ่งของตนต่อไป

สมัยนี้คนไทยต้องตื่นตัว ต้องพยายาม
 ทำมาหากินทุกๆ ด้าน อย่างยอมให้ชาติอื่นมาแย่ง
 การทำมาหากินของเรา เราต้องช่วยตัวเราเอง
 เราต้องเพาะปลูก เราต้องเลี้ยงสัตว์ เราต้องรู้จัก
 ทำสิ่งของใช้เอง เราต้องรู้จักค้าขาย เงินทองก็จะ
 หมุนเวียนอยู่ในหมู่คนไทย ความมั่งคั่งก็จะเป็น
 ของไทย ชาติไทยจึงจะเจริญ

ช่วยตัวเองและช่วยชาติ

เราเกิดมาทั้งที่มีตาหู
 มือเท้าคู่อู่ด้วยได้ช่วยเหลือ
 ต้องหาเงินทำทุนไว้จุนเจือ
 เลี้ยงตัวเพื่อยังยืนสู้ฟันทน
 เขากำลึงกายาฝ้าลำบาก
 ถึงงานยากก็ไม่เลือกเสือกสลน
 ที่หมั่นเรียนเพียรพากไม่ยากจน
 ไปได้เป็นพลเมืองดีมีปัญญา
 โง่หรือฉลาดอาจมั่งมีเหมือนกันหมด
 ถ้าแม่นอดทนสู้เพื่อก้าวหน้า
 ไม้งอมืองอเท้าเข้าตำรา
 ก็พาชาติไทยให้รุ่งเรือง

บทที่ ๒๐

ให้เอา ขง- (ขะหงอ) ชลช กน- (กะนอ) ชลช ที่ผสมสระแล้ว มาผสมกับตัวสะกดในแม่บท จากซ้ายไปขวาเปรียบเทียบกันทีละคู่ๆ เป็นแถวๆ ก่อน แล้วจึงให้อ่านจากซ้ายไปขวา แล้วให้เด็กฝึกหัด ผสมสระอื่นๆ ปากเปล่าอีก จนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง

ขง- ขน- ขม- ขย- ฉง- ฉน- ฉม- ฉว- ถง- ถน-
 ถล- ผง- ผน- ผย- ผว- ผร- ผง- ผน- ผม- ผร-
 สล- สว- กน- จม- ตน- ตล- อง- อน- อร- อล-

	ง	น	ม	ย	ว	ก	ด	บ
สะ	สัง	สัน	สัม	স্য	-	สัก	สัด	สับ
สละ	สลัง	สลับ	สลัม	สลัย	-	สลัก	สลัด	สลับ
ขนา	ขนาง	ขนาน	ขนาม	ขนาย	ขनाव	ขนาก	ขนาด	ขนาบ
ขยิ	ขยิง	ขยิน	ขยิม	ขยีย	ขยิว	ขยิก	ขยิด	ขยิบ
ฉลิ	ฉลิ่ง	ฉลีน	ฉลิม	ฉลีย	ฉลิว	ฉลิก	ฉลิด	ฉลิบ
ผนี้	ผนี้ง	ผนี้น	ผนี้ม	ผนี้ย	ผนี้ว	ผนี้ก	ผนี้ด	ผนี้บ
สมุ	สมุง	สมุน	สมุม	สมุย	สมูว	สมุก	สมุด	สมุบ
เสมะ	เสม็ง	เสม็น	เสม้ม	เสม้ย	เสม้ว	เสม็ก	เสม็ด	เสม็บ
เขน	เขนง	เขนน	เขนม	เขนย	เขนว	เขนก	เขนด	เขนบ
ถล	ถลง	ถลน	ถลม	ถलय	ถลว	ถลก	ถลด	ถลบ
โชนะ	ชนง	ชนน	ชนม	ชนย	ชนว*	ชนก	ชนด	ชนบ
ชอม	ชอมง	ชอมน	ชอมม	ชอมย	ชอมว	ชอมก	ชอมด	ชอมบ
ฉลอ	ฉลอง	ฉลอน	ฉลอม	ฉลอย	ฉลอว	ฉลอก	ฉลอด	ฉลอบ

* ให้ครูพยายามให้เด็กอ่านให้ชัด

	ง	น	ม	ย	ว	ก	ด	บ
ขมัว	ขมวง	ขมวน	ขมวม	ขมวย	ขมวว	ขมวก	ขมวด	ขมวบ
เสวีย	เสวียง	เสวียน	เสวียม	เสวียย	เสวียว	เสวียก	เสวียด	เสวียบ
เสมือ	เสมือง	เสมือน	เสมือม	เสมือย	เสมือว	เสมือก	เสมือด	เสมือบ
เฉลอ	เฉลิง	เฉลิน	เฉลิม	เฉลย	เฉลิว	เฉลิก	เฉลิด	เฉลิบ
ตา	ตาง	ตาน	ตาม	ตಾಯ	ตาว	ตาก	ตาด	ตาบ
ตลา	ตลาং	ตลาน	ตลาม	ตลาย	ตลาว	ตลาก	ตลาด	ตลาบ
ตง	ตงิง	ตงิน	ตงิม	ตงีย	ตงิว	ตงิก	ตงิด	ตงิบ
จมุ	จมุง	จมุน	จมุม	จมุย	จมุว	จมุก	จมุด	จมุบ
เอน	เอนง	เอนน	เอนม	เอนย*	เอนว	เอนก	เอนด	เอนบ
โกนะ	กนง	กนน	กนม	กนย*	กนว	กนก	กนด	กนบ
โตน	โตนง	โตนน	โตนม	โตนย	โตนว	โตนก	โตนด	โตนบ
ตลอ	ตลอง	ตลอน	ตลอม	ตลอย	ตลว	ตลอก	ตลอด	ตลอบ
เตลอ	เตลิง	เตลิน	เตลิม	เตलय	เตลิว	เตลิก	เตลิด	เตลิบ

ผัน

อักษรสูง

อักษรกลาง

	◌	◌	◌	◌	◌	◌	◌
ฝั่ง	ฝั่ง	ฝั่ง	อั้ง	อั้ง	อั้ง	อั้ง	อั้ง
ฝรั้ง	ฝรั้ง	ฝรั้ง	อรั้ง	อรั้ง	อรั้ง	อรั้ง	อรั้ง
สวาน	สวาน	สวาน	อร้าม	อร้าม	อร้าม	อร้าม	อร้าม

* ให้ครูพยายามให้เด็กอ่านให้ชัด

	๑	๒	๑	๒	๓	๔	๕
ขมิน	ขมี ^๑ น	ขมี ^๒ น	ตลิ่ง	ตลิ่ง ^๑	ตลิ่ง ^๒	ตลิ่ง ^๓	ตลิ่ง ^๔
ถลิ่ง	ถลิ่ง ^๑	ถลิ่ง ^๒	อหนึ่ง	อหนึ่ง ^๑	อหนึ่ง ^๒	อหนึ่ง ^๓	อหนึ่ง ^๔
ขยุ้ม	ขยุ้ม ^๑	ขยุ้ม ^๒	องุ่น	องุ่น ^๑	องุ่น ^๒	องุ่น ^๓	องุ่น ^๔
เขมน	เขม ^๑ น	เขม ^๒ น	เตลน	เตล ^๑ น	เตล ^๒ น	เตล ^๓ น	เตล ^๔ น
แฉลม	แฉล ^๑ ม	แฉล ^๒ ม	แอรม	แอร ^๑ ม	แอร ^๒ ม	แอร ^๓ ม	แอร ^๔ ม
ถลม	ถล ^๑ ม	ถล ^๒ ม	ตลม	ตล ^๑ ม	ตล ^๒ ม	ตล ^๓ ม	ตล ^๔ ม
โขยง	โขย ^๑ ง	โขย ^๒ ง	โตลง	โตล ^๑ ง	โตล ^๒ ง	โตล ^๓ ง	โตล ^๔ ง
ขมอม	ขม ^๑ อม	ขม ^๒ อม	อรอย	อร ^๑ อย	อร ^๒ อย	อร ^๓ อย	อร ^๔ อย
เสลียง	เสล ^๑ ียง	เสล ^๒ ียง	เตลียง	เตล ^๑ ียง	เตล ^๒ ียง	เตล ^๓ ียง	เตล ^๔ ียง
เขย็อน	เขย ^๑ ็อน	เขย ^๒ ็อน	เตล็อน	เตล ^๑ ็อน	เตล ^๒ ็อน	เตล ^๓ ็อน	เตล ^๔ ็อน

อักษรนำที่ต้องอ่านออกเสียง อย่างเดียวกับคำเรียงพยางค์ เช่น

พยายาม	อ่านว่า	พะพยายาม	แสดง	อ่านว่า	สะแดง
ทวี	อ่านว่า	ทะวี	เมล็ด	อ่านว่า	มะล็ด
สตรี	อ่านว่า	สะตรี	แมลง	อ่านว่า	มะแลง

ดอกสลิด

แมลงวัน

มันสมอง

เสวียนหม้อ

แบบฝึกหัด

เรือฉลอม

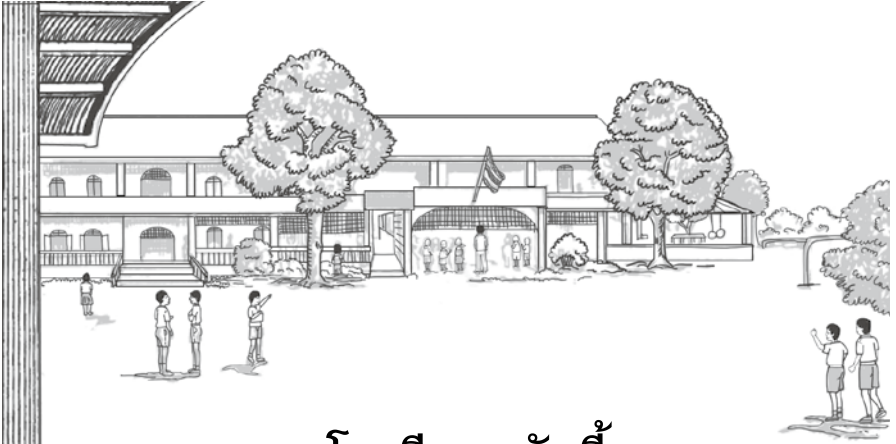
แขนงไม้ ทาขมื่น ยาสมาน ทันสมัย
 มันสมอง ขี้ขมวน ขมวดเชือก
 ถือนมวก เสียงโขมง ชะมັกเขม้น
 รุจมูก เสวียนหม้อ
 สมุดปก ผนึ๊กซอง

สองสลึง ผ้าโสร่ง ดอกสลิด
 ไบสลอด แกะสลัก ไปตลาด
 ริมตลิ่ง เอรีดอว้อย ของแสง
 เรือฉลอม งานเฉลิม แมลงวัน
 วันฉลอง เฉลียวฉลาด สนิมเหล็ก

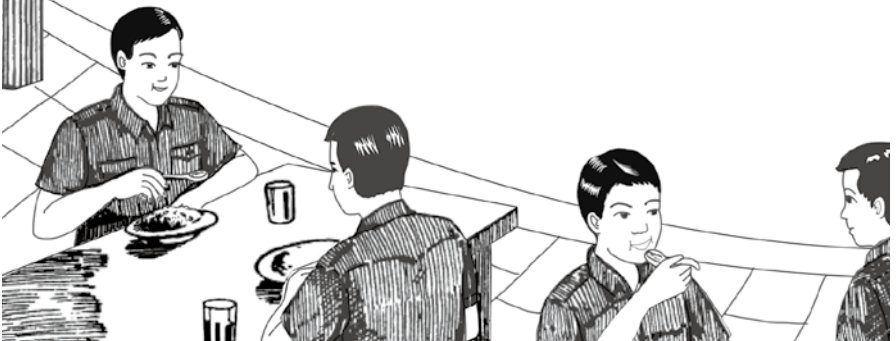
ต้นขนุน

ขยายเรือ เขม็ดแหม่ม เมล็ดข้าว ขยันเรียน ต้นฝรั่ง
 ฝาผนัง ต้นขนุน ขนมผิง สวนสนาม ปลาสดาด
 ลมสลาตัน เรือสลูบ หูฉลาม ขมิ้นมัน ไชยสุวาน
 ถักสวิง ขมิ้นเครือ แสงสว่าง สีสวาด เจียบสังกัด
 สงบเสงี่ยม สงวนไว้ แสงวงหา ตลับยา ฉนวนน้ำ
 ปลาฉนาก พยายาม ขยับขยาย ดินถน่ำ รำเชนง
 สังขยา พยาบาล ตลาดนัด ถลุงแร่ ทนายความ
 อาชยาน วิ่งตลบ ตลอดวัน ตาลโตนด เรือขนาน
 คันธนู หน้าโฉนด จับฉลาก ปี่ฉลุ แผ่นผยอง
 เต็มสวาบ ถ้อยแถลง พนมไพร ผกากรอง สุขสภาวะ
 หญ้าฝรั่ง ลอยโพยม

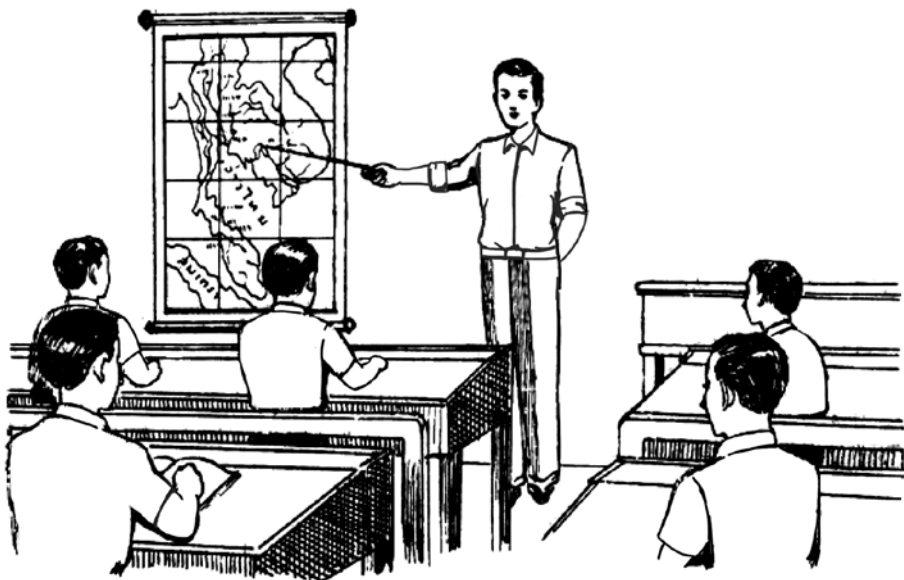
โรงเรียนสมัยนี้

วันหนึ่ง นายเฉลิม สุดเฉลียว
กับลูกสาวได้ไปที่โรงเรียน อ่างดงาม
ทันสมัยแห่งหนึ่ง เพื่อจะรู้ระเบียบวิชา
ที่สอนอยู่ในโรงเรียนนั้น และอยากจะ
เห็นเด็กชายสลัป สุดเฉลียว หลาน

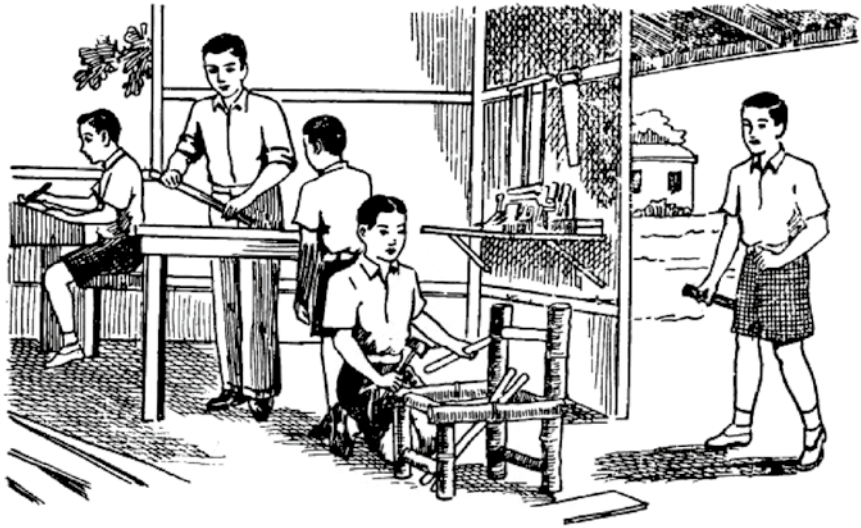
ของเขาเล่าเรียนวิชาเป็นอย่างไรบ้าง เขาไปถึงโรงเรียน ก็พอดีเป็นเวลาให้นักเรียนหยุดพัก เด็กนักเรียน กำลังเล่นกันอยู่ในสนามอย่างสนุกสนาน ที่ริมสนาม ด้านหนึ่ง มีแม่ค้านำของกินและขนมมาขาย นักเรียน ต่างก็นั่งกินเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าเอร็ดอร่อย เด็กชายสลับ สุดเฉลียว กินอิ่มแล้ว เหลือบมาเห็น ลุงกับพี่สาวเข้าจึงยกมือไหว้ พอคุยกันได้สักหน่อย ก็ถึงเวลาเข้าห้องเรียน นักเรียนทุกชั้นต่างเดินแถว เข้าห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนนักเรียน สตรีนั้น เรียนอยู่อีกแผนกหนึ่งต่างหาก ท่านผู้สอน ได้ยินยอมให้นายเฉลิม สุดเฉลียว เข้าไปนั่งดูผลงาน ของเขาเล่าเรียนในห้องเรียน ห้องเรียนนี้เหมาะดี ฝาผนังทาสีเขียวอ่อนเย็นตาดี และมีแสงสว่างส่อง เข้าข้างหลังทางซ้ายมือได้สะดวก นับว่าเหมาะดี นักเรียนนั่งสงบเสียงยมน ตั้งใจเล่าเรียนกันอยู่อย่าง

เจียบสังกัด นายเฉลิม สุดเฉลียว เห็นเด็กชายสลับ
 หลานของเขาขยันหมั่นเพียรเรียนดี ตอบคำถาม
 ก็ถูกต้องและชัดเจนดี รู้สึกยินดีมาก

ต่อจากนี้ ท่านผู้สอนได้เอื้อเฟื้อแนะนำให้เขา
 ไปดูวิชาทำมาหากินแผนกต่างๆ มีทำนา ทำสวน
 ทำไร่ แผนกนี้ เขาได้เห็นนักเรียนกำลังฝึกงาน เช่น
 เพาะเมล็ดต่างๆ บ้าง จับและทำลายแมลง ที่มา

กัดกินต้นไม้บ้าง แล้วยังได้ไปดูแผนกชุดเหมืองแร่
 ป่าไม้ เลี้ยงวัว หมู เป็ด ไก่ และอื่นๆ ตลอดจนถึง
 แผนกช่างต่างๆ เช่น ช่างแกะสลักก็ทำตลับงา ช่าง
 ทอผ้า ก็ทอผ้าต่างๆ ตลอดจนผ้าโสร่ง ช่างไม้ก็ใช้
 กบ สีว สว่าน ไปตามชนิดของงาน ช่างเหล็กก็หัด
 ตีเหล็กเป็นมีด เป็นเคียว เป็นฉมวก น่าดู น่าชม
 ยิ่งนัก ทุกสิ่งทุกอย่างที่นายเฉลิม สูดเฉลียว ได้ไป

พบเห็น เวลาที่นักเรียนแผนกต่างๆ แสดงให้ดูนั้น เป็นที่พอใจมาก เขานึกชมในใจว่า โรงเรียนนี้เป็น โรงเรียนทันสมัยแท้ ทุกๆ ห้องถิ่นจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องจัดสอนวิชาทำมาหากิน ที่เหมาะและสะดวกแก่ห้องถิ่นของตน เมื่อเด็กเติบโตขึ้น จะได้ยึดถือเป็นหลักสำหรับทำมาหากิน อย่างทันสมัยต่อไป เมื่อชาวไทยทุกคน รู้จักทำงานตามหลักวิชา และ ร่วมใจกันทำด้วยความพยายาม อย่างขยันขันแข็งแล้ว ประเทศไทยจะมั่งคั่ง เทียมหน้าต่างประเทศ ชาวไทย ทั้งหลาย ก็ารู้สึกภูมิใจทั่วหน้ากัน

เด็กนักเรียนทั้งหลาย เมื่ออ่านเรื่องนี้แล้ว จงรู้สึกไว้แต่เดี๋ยวนี้ว่า เมื่อตนเรียนวิชาเบื้องต้นรู้ดี พอแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลือกเรียนวิชา ทำมาหากิน ที่เหมาะและสะดวกแก่ตนไว้ให้ได้ และ ต้องตั้งใจเรียนไว้ให้รู้ดีด้วย เพื่อจะได้ยึดถือเป็นหลัก

สำหรับทำมาหากินเลี้ยงตัวเองต่อไป จะได้เป็น
กำลังแก่ตนและประเทศไทย อันเป็นบ้านเกิด
เมืองนอนของเรา

ในวัยเด็ก

ในวัยเด็กเล็กอยู่จรงรู้ว่า
เรียนวิชาชั้นต้นจนจบสิ้น
แล้วเลือกเรียนวิชาเชิงหากิน
ให้ถูกถิ่นถูกเวลาถูกท่าที่
เมื่อเติบโตต่อไปในข้างหน้า
ต้องมุ่งหน้าหากินตามถิ่นที่
รู้จักทำรู้จักใช้เก็บให้ดี
ยามแก่มีเจ็บไข้ได้ไข้เอย

บทที่ ๒๑

สอนพยัญชนะที่ใช้กล้ำกับ ร ล หรือ ว และให้เด็กอ่าน ออกเสียง กร- (กรอ) ชลช พล- (พลอ) ให้ถูกต้องก่อน แล้วจึง ค่อยให้ผสมสระในแม่บท จากข้างบนลงมาข้างล่างเปรียบเทียบกัน ทีละคู่ๆ เป็นแถวๆ แล้วจึงให้อ่านจากซ้ายไปขวา และให้เด็ก ฝึกหัดผสมสระอื่นๆ อีก จนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง

กร-   กล-   กว-   ตร-   พร-   ปล-   ชร-   ชล-
 ขว-   ผล-   คร-   คล-   คว-   พร-   พล-

	ะ	า	ี	ุ	ัว	เ-อ	ำ	ไ	เ-า
ก	กะ	กา	กี	กู	กัว	เกอ	กำ	ไก	เกา
กร-	กระ	กรา	กรี	กรู	กรัว	เกรอ	กรำ	ไกร	เกรา
ตร-	ตระ	ตรา	ตรี	ทรู	ตรัว	เตรอ	ตรำ	ไทร	เตรา
พร-	ประ	ปรา	ปรี	ปรู	ปรัว	เปรอ	ปรำ	ไพร	เปรา
กล-	กละ	กลา	กลี	กลู	กลัว	เกลอ	กลำ	ไกล	เกลา
ปล-	ปละ	ปลา	ปลี	ปลู	ปลัว	เปลอ	ปลำ	ไพล	เปลา

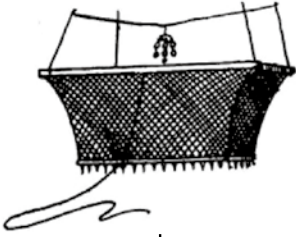
	ะ	า	ี	ุ	ัว	เ-อ	ำ	ไ	เ-า
ข	ขะ	ขา	ขี	ขุ	ขัว	เขอ	ขำ	ไข	เขา
ขร-	ขระ	ขรา	ขรี	ขรุ	ขรัว	เขรเอ	ขรำ	ไขร	เขรา
ขล-	ขละ	ขลา	ขลี	ขลู	ขลัว	เขลเอ	ขลำ	ไชล	เขลา
ผล-	ผละ	ผลา	ผลี	ผลุ	ผลัว	เพลอ	ผลำ	ไพล	เผลา
ขว-	ขวะ	ขวา	ขวี	ขวุ	ขวัว	เขวเอ	ขวำ	ไขว	เขวา
ค	คะ	คา	คี	คุ	คัว	เคอ	คำ	ไค	เคา
คร-	คระ	ครา	ครี	ครุ	ครัว	เครเอ	ครำ	ไคร	เครา
พร-	พระ	ปรา	พรี	พรุ	พรัว	เพรเอ	พรำ	ไพร	เพรา
คล-	คละ	คลา	คลี	คลุ	คลัว	เคลเอ	คลำ	ไคล	เคลา

ผัน

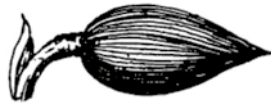
อักษรกลาง					อักษรสูง			อักษรต่ำ		
ั	ุ	ู	ุ	ุ	ั	ุ	ุ	ั	ุ	ุ
กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า	ขา	ข่า	ข้า	คา	ค่า	ค้ำ
กรา	กร่า	กร้า	กร๊า	กร๋า	ขรา	ขร่า	ขร้ำ	ครา	คร่า	คร้ำ
กลา	กล่า	กล้า	กล๊า	กล๋า	ขลา	ขล่า	ขล้ำ	คลา	คล่า	คล้ำ
กวา	กว่า	กว้า	กว๊า	กว๋า	ขวา	ขว่า	ขว้ำ	ควา	คว่า	คว้ำ

๑   ๒   ๓   ๔   ๕   ๑   ๒   ๑   ๒

กสิ	กสิ่	กสิ๋	กสิ๊	กสิ้	ผลิ	ผลิ่	ผลิ๋	คสิ	คสิ่	คสิ้
ตริ	ตริ่	ตริ๋	ตริ๊	ตริ้	ขริ	ขริ่	ขริ๋	ครุ	ครุ่	ครุ้
เตริ	เตริ่	เตริ๋	เตริ๊	เตริ้	เขริ	เขริ่	เขริ๋	เคริ	เคริ่	เคริ้
แปริ	แปริ่	แปริ๋	แปริ๊	แปริ้	แพริ	แพริ่	แพริ๋	แพริ	แพริ่	แพริ้
โกสิ	โกสิ่	โกสิ๋	โกสิ๊	โกสิ้	โผล	โผล่	โผล๋	โคล	โคล่	โคล้
กลอ	กล่อ	กล้อ	กล็อ	กล็อ	ขลอ	ขล่อ	ขล็อ	คลอ	คล่อ	คล็อ
กสิ้ว	กสิ้ว	กสิ้ว	กสิ้ว	กสิ้ว	ขสิ้ว	ขสิ้ว	ขสิ้ว	พลิ้ว	พลิ้ว	พลิ้ว
เกสิย	เกสิย	เกสิย	เกสิย	เกสิย	เขสิย	เขสิย	เขสิย	เพสิย	เพสิย	เพสิย
เกสิอ	เกสิอ	เกสิอ	เกสิอ	เกสิอ	เขสิอ	เขสิอ	เขสิอ	เคสิอ	เคสิอ	เคสิอ
เกริอ	เกริ่อ	เกริ้อ	เกริ็อ	เกริ็อ	เขริอ	เขริ่อ	เขริ้อ	เคริอ	เคริ่อ	เคริ้อ
ไโกสิ	ไโกสิ่	ไโกสิ๋	ไโกสิ๊	ไโกสิ้	ไเข	ไเข	ไเข	ไคสิ	ไคสิ่	ไคสิ้
เปสิ	เปสิ่	เปสิ๋	เปสิ๊	เปสิ้	เขสิ	เขสิ่	เขสิ้	เคสิ	เคสิ่	เคสิ้
กล้ำ	กล้ำ	กล้ำ	กล้ำ	กล้ำ	ขสิ	ขสิ	ขสิ	คสิ	คสิ	คสิ

เปล

หัวปลี

ตะกร้อ

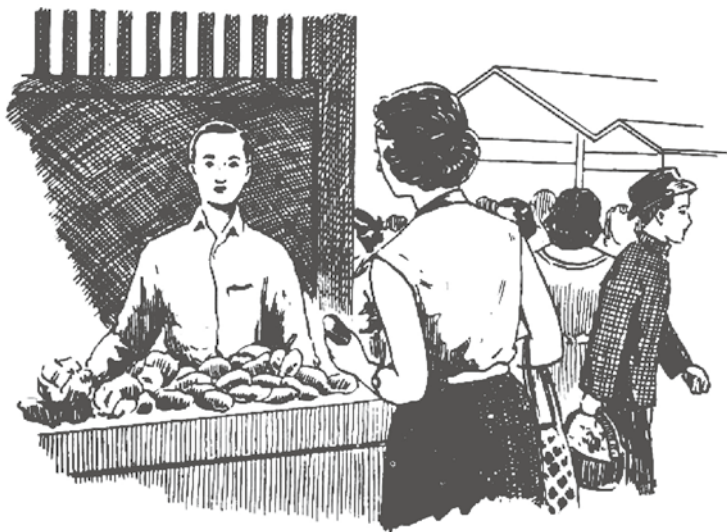
แบบฝึกหัด

ตีเกราะ ใจกล้า ไกล่เกลี่ย ตะกร้อ ตะกร้า
 มะเกลือ คละกั้น กล้าหาญ ประดาน้ำ คำแปล
 หัวปลี ไกวเปล หัวเปราะะ รถดับเพลิง มวยปล้ำ
 น้ำคร่ำ ผ้าไตร เข้าตรู ประคู้ ตะไคร้ ปลอดภัย
 ไบขลุ่ แก้วแกลบ กระดาษ ขวัญข้าว ชะคราม
 ครีกครื้น คลิ่งโคลง ความขำ ใหว้พระ ผ้าแพร
 แคล่วคล่อง พลับพลึง เครื่องเคลือบ พุดเพราะ
 มีดพร้า ช้ำพลู แต่งกวาง คั่นคว่า ตรีกตรอง
 ตะไคร่น้ำ ฝนพร้า กะหล่ำปลี พลับพลา กุ้งปล่า
 แพร่หลาย ผกากรอง พร้าสอน สานครุ ไคร้ครวญ
 จากพราว บินไขว่ นกเป็ดน้ำ กินปลี พรานป่า
 ตระเตรียม ยิงกวาง กลางดง กระบือ

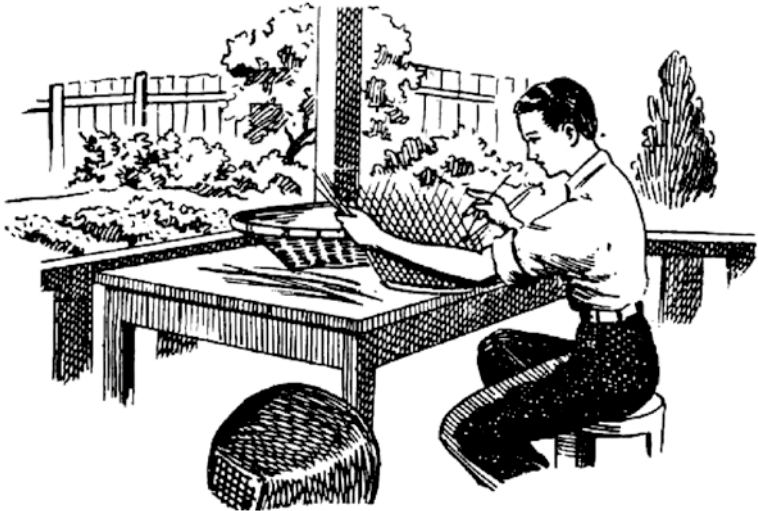
นายกล้า ใจกล้า ดีอย่างไร

นายกล้า ใจกล้า ทำมาหากินในทางทำไร่
ไร่ของแกมี เปราะะ ชิง ข่า ตะไคร้ พัก แพง
แตงกวา กะหล่ำปลี และผักอื่นๆ อีกหลายอย่าง
แกเป็นคนขยันขันแข็ง รู้จักค้นคว้าหาซื้อที่นำรู้
ในเรื่องทำไร่ตามหลักวิชา เอาใจใส่บำรุงไร่ดีมาก
หมั่นรดน้ำ ถากถาง ใส่ปุ๋ย และคอยระวังจับหนอน

ตัวเพี้ย ไม้ให้มากัดกินผักของแก ผักของแก
จึงอองามดี น่าดู น่าชมแท้ๆ

พอเวลาเช้าตรู่ ถึงแม่ฝนจะตกพรำๆ และหนทาง
จะเฉอะแฉะ แกก็ทนตรำฝน ไม้กลัวเปราะเปื้อน
หาบผักต่างๆ เตรีไปเที่ยวขายตามตลาด แกเป็นคน
ใจดี หน้าตายิ้มแย้มอยู่เสมอ วาจาก็อ่อนหวาน
ฟังเพราะจับใจ และไม่ใคร่พูดพร่ำเพรื่อ

ถ้าแกมีเวลาว่าง ใครโผล่หน้า เข้าไปดูใกล้ๆ
ประตูรั้วไร้วจะเห็นแกนั่งอยู่บนเก้าอี้ สานกระจาด

ตะกร้า เป็นต้น ด้วยฝีมืออันละเอียดเรียบร้อย
 น่าดู น่าใช้ ถ้ามีเหลือมาก ก็ส่งไปขายที่ตลาด
 ใครๆ ก็พอใจอุดหนุนแก่

ในเรือนของแกแม้แต่ครัว ก็ดูสะอาดดี
 ถ้วยชามวางคว่ำ เป็นระเบียบเรียบร้อย ตุ่มน้ำ
 ก็ไม่ให้มีตะไคร่น้ำจับ จนกระทั่ง กะปิ น้ำปลา
 หัวหอม หัวกระเทียม นางไปล์ ใจกล้า เมียของแก
 ก็หมั่นเอาออกผึ่งแดดบ่อยๆ เพื่อมิให้เป็นขมวน

แกชอบใช้เสื้อผ้า ที่ทำขึ้นจำหน่ายในประเทศไทย เพื่อบำรุงสินค้าในบ้านเมืองของตน แพรและไหม ถึงแม้มีแพรหลายก็ตาม แต่แกไม่ใคร่ชอบใช้ เพราะมีราคาแพงเกินไป สรุ่ยสรุ่ย เสียเงินในสิ่งที่ไม่จำเป็น

ตามเรื่องที่ได้อ่านมานี้ นักเรียนคงรู้ได้แล้วว่า นายกล้า ใจกล้า ขยันขันแข็งอย่างไร มีกิริยาวาจา เป็นอย่างไร เรือนของแกจนกระทั่งครัวสะอาดอย่างไร และแกรู้จักประหยัดใช้เสื้อผ้าเป็นอย่างไร ข้อเหล่านี้ นักเรียนทุกคนคงตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า ของแกดีทั้งหมด และเป็นสิ่งที่น่าจะจดจำ กระทำตามแกทั้งสิ้นด้วย ถ้าชาวไทยเราทุกคน ต่างรู้สึกสำนึกตัวถึงหน้าที่อันดีงามเช่นนี้แล้ว ประเทศไทยเราก็จะมั่งคั่งและรุ่งเรืองทัดเทียมบ่าไหล่เขา

เมืองไทย	ใหญ่อุดม
ดินดีสม	เป็นนาสวน
เพื่อนรัก	เราชักชวน
ร่วมช่วยกัน	มุ่งหมั่นทำ
วิชา	ต้องหาไว้
เป็นหลักได้	ใช้ช่วยนำ
ให้รู้	ลู่ทางจำ
ค้นคว้าไป	ให้มากมาย
ช่วยกัน	อย่างขันแข็ง
ด้วยลำแข้ง	และแรงกาย
ทำไป	ไม่เสียดาย
แม้อาบเหงื่อ	เมื่อทำงาน
ตั้งนี้	มั่งมีแท้
ร่มเย็นแน่	หาไหนปาน
โลกเขา	คงเล่าขาน
ถิ่นไทยนี้	ดีงามเอย

บทที่ ๒๒

ให้เอาตัวกล้ำที่ผสมสระแล้ว มาผสมกับตัวสะกดในแม่บท จากซ้ายไปขวาเป็นแถวๆ ก่อน แล้วจึงให้อ่านจากข้างบนลงมา ข้างล่าง และให้เด็กฝึกหัดผสมสระอื่นๆ อีก จนเข้าใจแจ่มแจ้ง

กร-   กล-   กว-   ตร-   ประ-   ปล-   ขร-   ขล-
 ขว-   ผล-   คร-   คล-   คว-   พร-   พล-

	ง	น	ม	ย	ว	ก	ด	บ
กระ	กรัง	กรัน	กรัม	กรัย	-	กรัก	กรัด	กรับ
กรา	กราง	กราน	กราม	กราย	กราว	กราก	กราด	กราบ
กรี	กริง	กริน	กริม	กรีย	กริว	กริก	กริด	กริบ
ครี	ครีง	ครีน	ครีม	ครีย	คริว	ครีก	ครีด	ครีบ
ตรี	ตรีง	ทริน	ตรีม	ตริย	ตริว	ตริก	ตริด	ตริบ
ครี	ครีง	ครีน	ครีม	ครีย	คริว	ครีก	ครีด	ครีบ
ผลุ	ผลุง	ผลุน	ผลุม	ผลุย	ผลูว	ผลูก	ผลูด	ผลือบ
ปลู	ปลุง	ปลุน	ปลุม	ปลุย	ปลูว	ปลูก	ปลูด	ปลือบ
เพล	เพลง	เพลน	เพลม	เพลย	เพลว	เพลก	เพลด	เพลบ
แปล	แปลง	แปลน	แปลม	แปลย	แปลว	แปลก	แปลด	แปลบ
โกระ	กรง	กรน	กรม	กรย	กรว	กรก	กรด	กรบ
คลอ	คลอง	คลอน	คลอม	คลอย	คลอว	คลอก	คลอด	คลอบ
พรว	พรวง	พรวน	พรวม	พรวย	-	พรวก	พรวด	พรวบ
เกரிய	เกரியง	เกเรียน	เกريم	เกரிய	เกเรียว	เกเรียก	เกเรียด	เกเรียบ
เกลือ	เกลือง	เกลือน	เกลือม	เกลือย	เกลือว	เกลือก	เกลือด	เกลือบ
เพลอ	เพลิง	เพลิน	เพลิม	เพลีย	เพลิว	เพลิก	เพลิด	เพลิบ

ผัน

อักษรกลาง

	๑	๒	๓	๔
กั้น	กั๋น	กั๊น	กั๊น	กั๋น
กลั่น	กลั๋น	กลั๊น	กลั๊น	กลั๋น
กว้าง	กัว๋าง	กัว๊าง	กัว๊าง	กัว๋าง
กราว	กรัว๋าว	กรัว๊าว	กรัว๊าว	กรัว๋าว
กลิ้ง	กลั๊ง	กลั๊ง	กลั๊ง	กลั๊ง
กริ่ง	กรั๊ง	กรั๊ง	กรั๊ง	กรั๊ง
กลืน	กลั๊น	กลั๊น	กลั๊น	กลั๊น
กลุ่ม	กลุ๋ม	กลุ๊ม	กลุ๊ม	กลุ๋ม
เปล่ง	เปลั๊ง	เปลั๊ง	เปลั๊ง	เปลั๊ง
แกลน	แกลั๋น	แกลั๊น	แกลั๊น	แกลั๋น
กลน	กลั๋น	กลั๊น	กลั๊น	กลั๋น
โกรง	โกรั๊ง	โกรั๊ง	โกรั๊ง	โกรั๊ง
กลอง	กลอ๋อง	กลอ๊อง	กลอ๊อง	กลอ๋อง

อักษรกลาง

	๑	๒	๓	๔
กลวย	กล่วย	กล้วย	กลัวย	กลั่วย
เปรียว	เปร่วย	เปร้วย	เปรัวย	เปรั่วย
เกลื่อน	เกล่วย	เกล้วย	เกลัวย	เกลั่วย

ผัน

อักษรสูง			อักษรต่ำ		
	๑	๒		๑	๒
ขั้น	ขั่น	ขั๊น	คั้น	คั่น	คั๊น
ขลั้น	ขลั่น	ขลั๊น	ครั้น	ครั่น	ครั๊น
ขวาง	ขว่าง	ขว้าง	ควาง	คว่าง	คว้าง
ขราว	ขร่าว	ขร้าว	คราว	คร่าว	คร้าว
ขลิ่ง	ขลัิ่ง	ขลั๊ิ่ง	คลิ่ง	คลัิ่ง	คลั๊ิ่ง
ขลิ่ง	ขลั๊ิ่ง	ขลั๊ิ่ง	คริ่ง	คริ๊ิ่ง	คริ๊ิ่ง
ขลื่น	ขลัื่น	ขลั๊ื่น	คลื่น	คลัื่น	คลั๊ื่น
ขลุ่ม	ขลัุ่ม	ขลัุ๊่ม	คลุ่ม	คลัุ่ม	คลัุ๊่ม

อักษรสูง

อักษรต่ำ

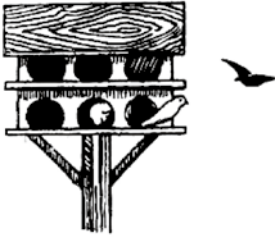
อักษรสูง			อักษรต่ำ		
๑	๒	๓	๑	๒	๓
เขลง	เขล่ง	เขล้ง	เคลง	เคล่น	เคลั่น
แขวน	แขว่น	แขวั้น	แกลง	แกล่น	แกลั่น
ขลน	ขล่น	ขลั่น	คลง	คล่น	คลั่น
โขรง	โขร่ง	โขร้ง	โคลง	โคล่น	โคลั่น
ขลอง	ขล่อง	ขล้อง	คลง	คล่อง	คล้อง
ขลอย	ขล่อย	ขล้อย	คลง	คล่อย	คล้อย
เขรียว	เขรียว	เขรียว	เพรียว	เพรียว	เพรียว
เขลือน	เขลือน	เขลือน	เคลือน	เคลือน	เคลือน

สอนอักษรควบไม่แท้ คือพยัญชนะที่กล้ำกับตัว ร ซึ่งไม่ต้องออกเสียง ร อย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ทร ออกเสียงเป็น ซ เช่น

สระ	อ่านว่า	สระ	สร้าง	อ่านว่า	สร้าง
ไชรั	อ่านว่า	ไช	สร้อย	อ่านว่า	สร้อย
สรง	อ่านว่า	สง	จริง	อ่านว่า	จึง

อินทรี อ่านว่า อินทรี
ไทร อ่านว่า ไทร
ทรง อ่านว่า ทรง

ทราย อ่านว่า ทราย
ทรุดโทรม อ่านว่า ทรุดโทรม
แทรก อ่านว่า แทรก

กรงนก

กราบพระ

เครื่องบิน

หอยแครง

แบบฝึกหัด

กลมเกลียว แก้วกล้า ส้มเกลี้ยง มะกรูด เกรงกลัว
อดกลั้น แปรงพิน เปลวไฟ ปลิวไป ปลายข้าว

มะขวิด กว้างขวาง ดำขวาน แขนงเสื่อ สรงน้ำ
 เป่าขลุ่ย ห้ามปราม ข้าวเปลือก ปากตรอก ซื่อตรง
 ตระเตรียม ตรีกตรอง ร้องเพลง พร้อมเพรียง
 เพลิดเพลิน ปลุกพริก มะพร้าว มะพลับ หล่นผล็อย
 ผัดผ้า ครีบปลา มะปราง กลางวัน วงกลม
 ว่ากล่าว ด้ายกลุ่ม กราบพระ ข้าวเกรียบ ไล่กรอก
 กรงนก กรองน้ำ คราดนา ปลาทราย กليبบัว
 เครื่องบิน ครกหิน พรวนดิน ความดี พุ้งนี้
 ซื่อไครอง พลบค่ำ หอยแครง ขุดคลอง คล่องแคล่ว
 ตัวครึ่ง คล้ายคลึง ครอบคร้ว วัวควาย กวักมือ
 ปกครอง คราวหลัง ครั้งแรก กวาดเรือน คลองใหญ่
 แพร่หลาย คร้วไฟ กรวดทราย นกกวัก ครึ่งซีก
 กลุ่มใจ ต้นกล้วย นกคลั่งโคลง เข้ากรุง กระทรวง
 ไครงกระดุก เพาะปลูก ทำจริง

ครอบครัวที่ดี

ครอบครัวที่ดี ถ้าจะเปรียบก็เหมือนกับต้นไม้สูงตระหง่านแผ่กิ่งก้านออกไปโดยรอบ มีใบแน่นหนา ร่มครึ้ม งดงาม เป็นที่อาศัยจับเกาะ ของฝูงนกทั้งหลาย หมายความว่า ผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่ดีนั้น ย่อมจะได้รับความร่มเย็น มีความผาสุก ทิวหน้ากันทุกคน แต่ที่จะให้เป็นไป ตามที่ว่านี้ได้ ก็ด้วยคนทั้งหลายในครอบครัว ต่างรู้จักหน้าที่ของตน

และต่างทำหน้าที่ของตน มิให้ผิดพลาดบกพร่อง
ดังจะนำมากล่าวย่อๆ ต่อไปนี้

พ่อบ้านเป็นหัวหน้าของครอบครัว ต้องทำตัว
ให้คนในครอบครัวรักใคร่นับถือเหมือนกับลูกรักพ่อ
คือต้องมีใจคอเยือกเย็น กว้างขวาง ไม่ตระหนี่
เหนียวแน่น ใจหนักแน่น ใจดี ไม่เกรี้ยวกราด
ใจแน่วแน่ไม่โลเล มีความเที่ยงตรง ซื่อสัตย์

ทำอะไรทำจริง ไม่เหลวไหล ปลิ้นปล้อน กลับกลอก เอาความจริงไม่ได้ มีไหวพริบ ตริตรอรอบคอบ คอยระวังดูแลไม่ให้มีอะไรบกพร่อง ไม่หุเบา ไม่เชื่อ คำสอพลอพล่อยๆ ของใครง่ายๆ และต้องรู้สึก อยู่เสมอว่า ตนเป็นกำลังของครอบครัว เป็นฝ่าย ที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัว หลักที่ดีที่สุดก็คือ ทำตัว ให้เป็นแบบอย่างอันดีงามของคนในปกครอง เพื่อเขา จะได้นับถือและกระทำตามด้วยความจงรักภักดี

ส่วนแม่บ้านนั้น ต้องทำตัวให้คนในครอบครัว รักใคร่นับถือเหมือนกับลูกรักแม่ นอกจากมีใจคอ เหมือนกับพ่อบ้านดั่งกล่าวแล้ว ยังต้องเป็นผู้ดูแล งานต่างๆ ในเหย้าเรือนให้เรียบร้อย รู้จักประหยัด ใช้จ่ายให้พอเหมาะ รู้จักเก็บเล็กประสมน้อยเหมือนกับ ปลวกที่ทำรัง ต้องคอยอบรมกล่อมเกลาลูกให้เป็น ผู้มีกำลังแข็งแรง มีความรู้เฉลียวฉลาด และเป็นคนที่ สอนลูกให้รู้จักรักครอบครัวและรักชาติบ้านเมือง ให้ระลึกถึงความดีของผู้ที่ได้ช่วยชาติบ้านเมือง

ซึ่งล่องลับไปแล้ว แต่ความดียังมีได้ลับตามไป แล้วพยายามทำความดีให้เหมือนท่านเหล่านั้น นอกจากนั้นอย่ารักลูกโดยพะนอ อย่าปล่อยตามใจ ลูกมากเกินไป หรือเกรี้ยวกราดขัดใจลูกจนเกินไป เพราะจะทำให้ลูกเหลิงหรือเชื่องซึมอ่อนแอไป

ส่วนเด็ก ๆ นั้นเล่า ต้องทำตนให้เป็นที่น่ารัก น่าเอ็นดูของพ่อแม่ และคนอื่น ๆ ต้องมีกิริยาจา เรียบร้อย อ่อนโยน รู้จักนบนอบกราบไหว้ ไม่ขำม กรายหรือยื่นคำหัวใคร ๆ ไม่เถียงพ่อแม่ ไม่กล่าว คำหยาบ ต้องซื่อตรง ตรงต่อเวลา จริงต่องาน ต้องใจดี รักเพื่อนฝูง ไม่เอาไรต์เอาเปรียบ หรือ แก่งแย่งชิงดีกัน ไม่แก่งหรือเล่นรังแกเพื่อน ต้อง รู้สึกระลึกถึงความดีของพ่อแม่ ที่มีแก่ตนและผู้ที่ ได้ทำความดีแก่ประเทศไทยอย่างสูง และหาทาง ตอบแทนความดีของท่านด้วย ต้องเป็นคนว่าง่าย สอนง่าย เชื่อฟังและทำตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ อย่างเคร่งครัด ไม่ดื้อด้น ต้องขยันหมั่นอ่านหนังสือ

เพื่ออบรมตนให้เป็นคนฉลาด และเต็มใจช่วยเหลือพ่อแม่ทุกคำเข้า ไม่ทอดธุระ ไม่เล่นคลุกคลีกับเด็กเกเรเสเพล เพราะจะพาตัวไปสู่ความชั่ว ต้องรู้จักค่าของเงิน ว่าเงินทองที่พ่อแม่หามาได้นั้น ไม่ใช่ได้มาง่ายๆ เลย ได้มาโดยยากลำบากและเหนื่อยอาบเหงื่อต่างน้ำทีเดียว จึงต้องประหยัดใช้ ตลอดจนรู้จักรักและถนอมเครื่องใช้สอยต่างๆ ไม่ให้หมดเปลืองไปในสิ่งที่ไม่จำเป็น เงินที่พ่อแม่ให้ไปซื้อของรับประทานที่โรงเรียน ควรจะแบ่งเก็บฝากคลังออมสินไว้วันละเล็กวันละน้อยทุก ๆ วัน เพื่ออบรมตนให้เป็นคนรู้จักเก็บหอมรอมริบ

นักเรียนทั้งหลาย พึงจดจำไว้ว่า เมื่อตนยังเด็กอยู่ ต้องทำตามเยี่ยงอย่างของลูกหลานที่ดีก่อน ครั้นเติบโตขึ้น เมื่อจะเป็นพ่อบ้านหรือแม่บ้านต่อไปแล้ว จึงค่อยทำตามเยี่ยงอย่างของพ่อบ้านแม่บ้านที่ดีต่อไป ถ้าชาวไทยเรารู้สึกตัวเช่นนี้แล้ว ไทยทั้งชาติจะเข้มแข็ง ไม่มีชาติใดกล้ามาข่มเหงได้เลย

ครอบครัวดี

ครอบครัวดีมีสง่าเป็นราศี

ย่อมจะมีพ่อแม่และหัวหน้า

เฝ้าปกป้องปองทำนุทุกเวลา

ร่วมรักษาหน้าที่อันดีงาม

สร้างตัวดีมีทรัพย์ด้วยช่วยชาติบ้าง

เป็นตัวอย่างลูกหลานให้ไม่ครั้นคร้าม

สู้ปากเพียรเรียนรำกระทำตาม

ทำแต่ความดีไว้ให้ชาติเอย

บทที่ ๒๓

สอนคำที่ไม่ได้ประ ะ (วิสรรชนีย์) แต่อ่านออกเสียงเหมือน
ประ ะ (วิสรรชนีย์) เช่น

ชโย	อ่านว่า	ชะโย		สมาคม	อ่านว่า	สะสมาคม
กวี	อ่านว่า	กะวี		ขมา	อ่านว่า	ขะมา

แบบฝึกหัด

กวี กษัย สติ คติ ทหาร ชโย สบาย สบง
สมาคม เสียงชโย ไ้มั้มก เข้าสมาคม ทางคมนาคม
ทนายความ ตามปรกติ เย็บสบง สบายดี มีสติ
ลงมติ เป็นคติ อนามัย มหาชน ทหารไทย ธนาคาร
จรรยา นครหลวง

แต่ก่อนมา ในท้องถื่นทุกๆ จังหวัด แห่ง
ประเทศไทย ตามปรกติ ยังจัดบำรุงไม่ทั่วถึง
กันนัก เพราะมีเรื่องติดขัดอยู่หลายอย่าง เช่น
เงินทองเป็นต้น มาบัดนี้ ทางฝ่ายบ้านเมืองเห็นว่า

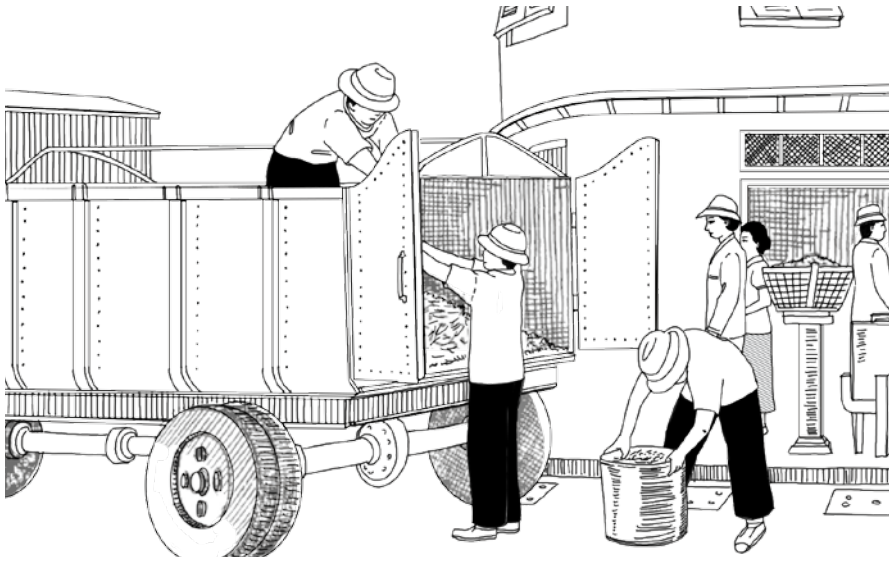
ช่วยกันบำรุงท้องถิ่น

ถึงเวลาแล้ว ที่เราทั้งหลายจะต้องตื่นตาตื่นใจ ร่วมมือช่วยกันจัดให้ท้องถิ่น มีระเบียบทันสมัยเป็นอย่างดีด้วยกัน จึงได้ออกข้อบังคับให้ผู้อยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ ขวนขวายช่วยกัน จัดบำรุงขึ้นตามแบบแผนอันดีเป็นต้นว่า บ้านเรือนก็ต้องปลูกให้เป็นระเบียบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ ไม่ให้ยัดเยียดอัดแอกกันให้มีแสงสว่าง ลมเดินได้สะดวก เพื่อให้ถูกอนามัย

มีถนนเป็นทางคมนาคม สำหรับประชาชนไปมา หรือขนส่งสินค้า มีท่อและรางน้ำ สำหรับระบาย สิ่งโสโครก ให้ไหลไปสู่ที่รวบรวมได้โดยง่าย เพื่อไม่ให้ หมักหมม เกรอะกรังอยู่ได้ มีตลาดสร้างอย่าง ถูกแบบเป็นย่านการค้าขาย มีส้วมอย่างสะอาด แบบใหม่ มีโรงเรียนเป็นที่เล่าเรียนของเด็ก มี สมาคม และอื่นๆ เพื่อความครึกครื้นรื่นเริง มี สนามเป็นที่สำหรับเล่นออกกำลังกาย เพื่อบำรุงร่างกาย ให้แข็งแรง และเพื่อสนุกสนาน มีสวนสำหรับเดินเล่น

เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในยามว่าง มีสถานที่ช่วยเหลือ
 คนเจ็บไข้ เพื่อบำบัดความเจ็บป่วย มีน้ำดื่มที่สะอาด
 ตลอดจนไฟฟ้าในเวลาค่ำคืน สว่างไสว มีเจ้าหน้าที่
 ดูแลความสะอาดตามถนนและตรอก คอยกำจัดขยะ
 และอื่นๆ ซึ่งเป็นต้นเชื้อของความป่วยเจ็บ ร้ายแรง
 บางอย่าง และมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแก้ไข บำรุง
 ส่งเสริม ในการทำมาหากิน อย่างทันสมัย ให้ดียิ่งขึ้น
 เหล่านี้เป็นต้น เมื่อท้องถิ่นนั้นๆ ได้รับทะนุบำรุง

ด้วยสิ่งต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว ก็เป็นที่แน่ใจว่า
ท้องถิ่นนั้นจะเป็นที่อยู่สบายดี จำนวนผู้คนก็จะมี
มากขึ้น ถ้าจัดบำรุงกันครบถ้วนเต็มที่ ทัวถึงทุก
จังหวัดแล้ว บ้านเมืองไทยก็จะงดงามทัดเทียม
มหาประเทศอื่นๆ ได้

ในเรื่องจัดบำรุงท้องถิ่นของตนเอง ให้ถูกต้อง
ตามระเบียบแบบแผน ที่ทันสมัยนั้น เรียกว่า
เทศบาล ต่อไปข้างหน้า นักเรียนจะต้องมีหน้าที่
ช่วยกัน จัดทะนุบำรุงท้องถิ่นที่ตนอยู่ เพื่อความรุ่งเรือง
แก่บ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่งของตนต่อไป

การเทศบาล

ระลึกสู้สู้กันตัว

ชาวไทยท้าวยามั้วร่อ

จงร่วมรวมใจคอ

ขอให้ช่วยทำด้วยกัน

บำรุงปรับปรุงแต่ง

ท้องถิ่นแหล่งแห่งเราพลัน

เพื่อความงามครบครัน

ทุกสิ่งอันทันสมัย

ดีกรามงามถูกทำ

หันเข้าหาอนามัย

ร่วมรื้อแซมชื่นใจ

ทุกสถานบ้านเมืองเรา

บทที่ ๒๔

พยัญชนะที่ยังไม่เคยเรียน

ข ค ฌ ฉ ฐ ถ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ฐ ฏ ฐ ฬ ฬ ฬ

ข อ่านว่า ข
ค ฌ อ่านว่า ค เช่น ฆ่า
เหมือน ฮ่อง ระฆัง ตะเฒ
ฯลฯ

ฌ อ่านว่า ช เช่น
เข้าฉาน ฯลฯ

ฐ อ่านว่า ย เช่น
หญิง หญ้า ไห้หญ่ ญวน
ญี่ปุ่น ฯลฯ

ฏ อ่านว่า ต เช่น
ชฎา ฎีกา ฯลฯ

ฎ อ่านว่า ต เช่น
ปฏิทิน ฯลฯ

ฎ อ่านว่า ถ เช่น
ฐานะ ฐาน กฐิน ฯลฯ

ฑ ฒ ฐ อ่านว่า ท
เช่น กริฑา ผู้เฒ่า ฐง เฑอ
ฐระ ฯลฯ

ณ อ่านว่า น เช่น
ณ ขณะ คณะ ฯลฯ

ฏ อ่านว่า พ เช่น
ภายใน ฎเขา ตะเภา
สำเภา อ่าเภา เสภา ฯลฯ

ฬ อ่านว่า ส เช่น
ศาลา ฬก ฬอก อาศัย
ศึกษา ภาษา ภาณี ปรึกษา
ฯลฯ

ฬ อ่านว่า ล เช่น
นาฬิกา จุฬ่า กีฬา ฯลฯ

ลำดับพยัญชนะและอักษร

พยัญชนะ ๔๔ ตัว คือ

ก ข ฃ ค ฅ ฉ ง จ ฉ ช ฌ ฎ ญ
ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ด ต ถ ท ธ น
บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ศ ษ
ส ห ฬ อ ฮ

อักษรสูง ๑๑ ตัว คือ

ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห

อักษรกลาง ๙ ตัว คือ

ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว คือ

ค ฅ ฉ ง ช ฌ ฎ ญ ฑ ฒ ณ
ท ธ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ฬ ฮ

รูปเทียน

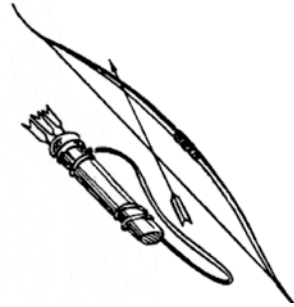
ภิกษุ

รูปภาพ

เกดตรา

ชุน

แบบฝึกหัด

รูปเทียน ญาติพี่น้อง ธันวาคม คันธนู เล็งญาณ
 โรคภัย ญาติดี หมุ่มภมร พระธิดา ความรักดี มีฐานะ
 ภาษาไทย รูปภาพ ลำธาร พระภิกษุ ภูเขา ชงไทย

กอหญา ผู้หญิง ภายนอก ณ ที่นี้ ปฏิทิน หลักฐาน
 รักคณะ ทอดกฐิน ห้านาที่ เสาธง ผู้เฒ่า ไก่ตะเภา
 นายอำเภอ ขั้วเสภา เรือสำเภา ภูเขาไฟ

นาฬิกา

ตอน ๑

เวลาบ่ายวันหนึ่ง
 เมื่อเด็กหญิงสารภี
 เฒ่าเถตรา กลับจาก
 โรงเรียนแล้ว นายภักดี
 เฒ่าเถตรา บิดาของเขา
 ได้พาไปเที่ยวที่ห้าง
 ขายนานาฬิกาแห่งหนึ่ง
 ซึ่งเป็นห้างใหญ่โต
 กว้างขวางมาก มี
 นาฬิกาต่างๆ เช่น

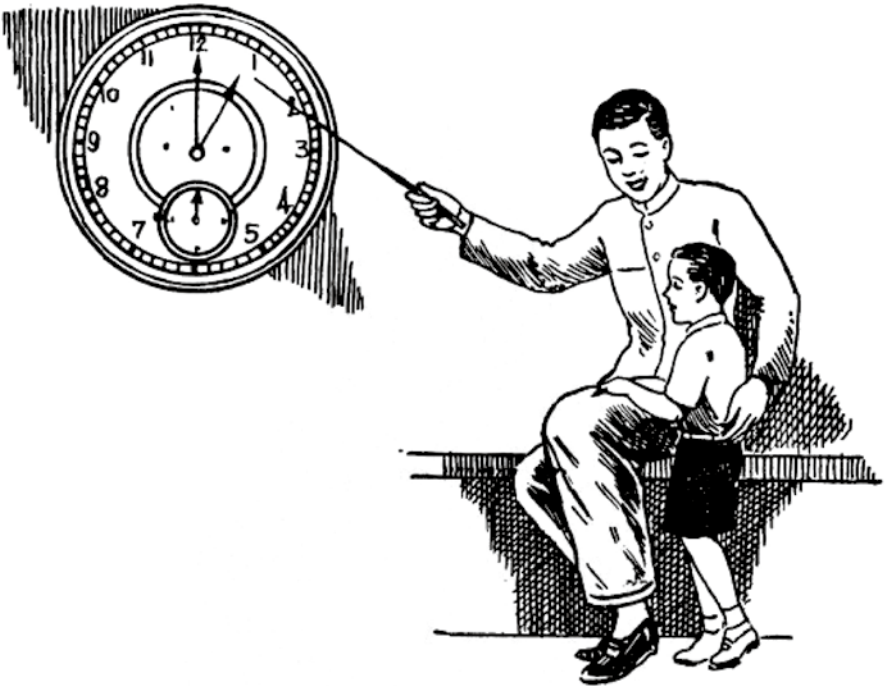
นาฬิกาพก นาฬิกาข้อมือ นาฬิกาปลุก และนาฬิกา
แมงดา เป็นต้น ติดไว้ข้างฝาผนัง ตั้งและวางไว้ในตู้
เรียงรายแลสะพรั่ง ดูงามตายิ่งนัก นาฬิกาเหล่านี้
มีรูปร่างและลักษณะต่างๆ กัน ทำด้วยไม้ก็มี ทำด้วย
หินอ่อนก็มี ทำด้วยโลหะ เช่น เงิน ทอง นาก
กะไหล่ ก็มี บางเรือนแกะสลักด้วยฝีมืออันงดงาม
เป็นลวดลาย ดอกไม้ กิ่งไม้และใบไม้ รูปคน รูปม้า
และรูปอื่นๆ บางเรือนทำเป็นรูปนกฮูก โผล่หน้า
ออกมาเมื่อเวลานาฬิกาตีก็มี เสียงนาฬิกาเดินดัง
ติ๊กๆ! ก๊อ๊กแก๊กๆ! ได้ยินอยู่ไม่ขาดระยะ เสียง
ระฆังนาฬิกาตีดังก้องแก๊งๆ! ติ๊กแต๊กๆ! เป็นของ
น่าดู น่าชมยิ่งนัก เป็นสิ่งที่แปลกตาแปลกหู ทำให้
เด็กหญิงสารภีรู้สึกประหลาดมาก บังเกิดความ
เบิกบานใจ และตื่นเต้น อยากรู้ อยากเห็นยิ่งขึ้น
นายภักดี กับเจ้าของห้างนั้นเป็นผู้ที่รู้จักและคุ้นเคย
กันดี นายภักดี จึงเที่ยวชมนาฬิกาต่างๆ ในห้างได้
ตามความพอใจ บิดาของเขาได้ชี้ให้เด็กหญิงสารภี

คณาพิภาชนิดต่างๆ เหล่านั้น พร้อมกับอธิบายประกอบ
ทีละอย่างๆ ดังต่อไปนี้

เวลาหาพิภาเดินมีเสียงดัง และเข็มหมุนเวียนไป
รอบๆ โดยอาศัยกำลังลานและเครื่องที่ประกอบขึ้น
กับลานนั้น ถ้าจะเปรียบกับเท้าของเรา ที่พาตัวเรา
เดินไปได้ ก็เป็นเช่นเดียวกัน เข็มที่บอกเวลานั้น
ก็คล้ายกับนิ้วมือของเราที่ชี้บอกใครให้ดูอะไร
ส่วนเสียงระฆังที่ตีบอกเวลาหาพิภาและตีถึงนั้นแล้ว
ก็คล้ายกับเสียงของเราที่พูดบอกข้อความอะไรแก่
ใครๆ นั่นเอง นี่ก็เป็นสิ่งแปลกประหลาด น่าชม
ความคิดที่เขาคิดทำขึ้น

นาฬิกา

ตอน ๒

หน้านาฬิกานั้นแบนและกลม ที่หน้านาฬิกา
แบ่งออกเป็นช่องใหญ่ ๆ ๑๒ ช่องเท่า ๆ กัน ช่องใหญ่
ช่องหนึ่ง ๆ มีเครื่องหมาย ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖,
๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ กำกับอยู่ทุก ๆ ช่อง

ในระหว่างช่องใหญ่ช่องหนึ่ง ๆ ยังได้แบ่งออกเป็น
 ซีดเล็ก ๆ อีก ๕ ซีด ส่วนเครื่องหมายนับเวลา
 นาฬิกา นั้น เขียนเป็นตัวเลขโรมันบ้าง ตัวเลข
 อารบิกบ้าง บางเรือนมีตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๒ บางเรือน
 ก็มีตั้งแต่ ๑ ถึง ๒๔ คือตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๒ รอบหนึ่ง
 และ ๑๓ ถึง ๒๔ อีกรอบหนึ่ง

เข็มของนาฬิกา หมุนเวียนจากทางซ้ายมือไป
 ทางขวามือที่เขาเรียกว่าเวียนขวาเสมอ เข็มนาฬิกา
 โดยมาก มีอยู่ ๒ ชนิด คือ เข็มสั้นสำหรับชี้บอก
 ชั่วโมง เมื่อหมุนไปชั่วระยะช่องใหญ่ช่องหนึ่ง ๆ
 นับเป็นเวลาชั่วโมงหนึ่ง ๆ เช่น หมุนจาก ๑๒ ซึ่งตั้ง
 อยู่ที่กึ่งกลางตอนบน ไปถึงเลข ๑ เรียกว่า ๑ นาฬิกา
 และจาก ๑ ไปถึง ๒ ก็เรียกว่า ๒ นาฬิกา เป็น
 ลำดับเรื่อยไป ในทำนองเดียวกัน จนกระทั่งถึง ๑๒
 ก็เรียกว่า ๑๒ นาฬิกา เข็มอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า
 เข็มยาว สำหรับชี้บอกนาที เมื่อหมุนไปชั่วระยะ
 ช่องเล็กช่องหนึ่ง ๆ นับเป็นเวลานาทีหนึ่ง ๆ เช่น

ตั้งต้นหมุนจากเลข ๑๒ นั้นไปชั่ว ๑ ชีด ก็เรียกว่า ๑ นาที ๒ ชีดก็ ๒ นาที ๓๐ ชีดก็ ๓๐ นาที หรือครึ่งชั่วโมง และต่อๆ ไปในทำนองเดียวกัน จนถึง ๖๐ ชีด ก็เรียกว่า ๖๐ นาที หรือ ๑ ชั่วโมง เข็มยาวนี้จะต้องหมุนไปบรรจบรอบที่ตรงเลข ๑๒ เสมอ ทุกๆ ชั่วโมง

นาฬิกา

ตอน ๓

วิธีดูนาฬิกาหรือนับเวลาคือ พอเวลาตะวันส่องแสงอ่อนๆ แสงเงินแสงทองงามตา เข็มสั้นจะชี้ตรงเลข ๖ ซึ่งอยู่กึ่งกลางตอนล่าง ตรงกันข้ามกับเลข ๑๒ เรียกว่าเวลา ๖ นาฬิกา หรือย่ำรุ่ง ครั้นตะวันสูงขึ้นๆ เข็มสั้นนั้นก็หมุนต่อไปจนถึงเลข ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ ในทำนองเดียวกัน เรียกว่า ๗ นาฬิกา ๘ นาฬิกา ๙ นาฬิกา ตลอดไป

จนถึง ๑๒ นาฬิกา หรือเที่ยงวัน ซึ่งเป็นเวลาที่ดวงตะวันอยู่ตรงหัวเราพอดี ต่อจากนี้ ดวงตะวันจะลดต่ำลงไปทุกๆ ที เข็มสั้นจะหมุนต่อไปถึงเลข ๑๓ หรือ ๑ เรียกว่า ๑๓ นาฬิกา ถึงเลข ๒ ก็เรียกว่า ๑๔ นาฬิกา ในทำนองเดียวกัน จนถึงเลข ๖ เรียกว่า เวลา ๑๘ นาฬิกา หรือย่ำค่ำ ซึ่งเป็นเวลาตะวันตกดิน นับเป็นเวลา ๑๒ ชั่วโมง ซึ่งเป็นเวลากลางวัน เราได้

รับแสงสว่าง ตลอดทั้ง ๑๒ ชั่วโมง เป็นเวลาเหมาะ
 สำหรับไปทำมาหากิน ต่อจากนี้เข็มสั้นก็หมุนต่อไป
 จนถึงเลข ๗ เรียกว่า ๑๙ นาฬิกา ถึงเลข ๘ เรียกว่า
 ๒๐ นาฬิกา ตลอดไปจนถึงเลข ๑๒ เรียกว่า
 ๒๔ นาฬิกา หรือเที่ยงคืน หรือสองยาม ซึ่งนิยม
 กันว่า ตั้งต้นขึ้นวันใหม่ แล้วเข็มสั้นหมุนต่อไปอีก
 ชีตตรงเลข ๑ เรียกว่า ๑ นาฬิกา ชีตตรงเลข ๒ เรียกว่า
 ๒ นาฬิกา ชีตตรงเลข ๓ เรียกว่า ๓ นาฬิกา หรือ
 สามยาม และตอนสามยามนี้มักได้ยินเสียงไก่ขัน
 แจ้ว ๆ บอกลเวลาคล้าย ๆ กับเสียงนาฬิกาตี ในที่สุด
 ชีตถึงเลข ๖ เรียกว่า ๖ นาฬิกา หรือย่ำรุ่ง เวลาเช้าตรู่นี้
 ไก่ขันกระชั้นเสียงหนักขึ้น เสียงนกเสียงการ้อง
 จ้อกแจ้กแข็งแแข็ง ต่างก็ออกจากรัง บินไปเที่ยวหากิน
 เป็นฝูง ๆ แต่เช้าตรู่ ผู้คนตื่นนอน ลุกขึ้นทำงานกัน
 ยามนี้อากาศเย็นสบายและสดชื่นดีมาก เวลาตั้งแต่
 ๑๘ นาฬิกาถึง ๖ นาฬิกา รวม ๑๒ ชั่วโมง เป็นเวลา
 กลางคืนมืดมัว ไม่แลเห็นแสงตะวันเลย นอกจาก

แสงเดือนแสงดาวเท่านั้น เวลากลางคืนจึงเย็นสบายกว่าเวลากลางวันมาก ทั้งเหมาะสำหรับพักผ่อนหลับนอน ทั้งกลางคืนและกลางวัน นับเป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง เรียกว่าวันหนึ่ง

นาฬิกา

ตอน ๔

วิธีดูนาฬิกา นอกจากใช้ตามองดูเข็มตามที่ได้อ่านมาแล้ว จะใช้หูฟังเสียงนาฬิกาตีก็ได้ เพราะนาฬิกาที่มีระฆังตีบอกเวลานาฬิกานั้น จำนวนครั้งที่ตีก็เท่ากับจำนวนเครื่องหมายที่เข็มสั้นชี้บอกนั้น ๆ เสมอ เช่น เมื่อชี้ตรงเลข ๑ นาฬิกาก็ตี ๑ ที่ชี้ตรงเลข ๒ นาฬิกาก็ตี ๒ ที่ ตลอดเรื่อยไปจนถึงเลข ๑๒ นาฬิกาก็ตี ๑๒ ที่ ครบรอบหนึ่งพอดีเมื่อนาฬิกาตี ๑๒ ที่แล้ว ต่อจากนี้ก็ตั้งต้นตี ๑ ที่ไปใหม่ ดังนั้นเมื่อถึงเวลา ๑๓ นาฬิกา จึงตี ๑ ที่

๑๔ นาฬิกาตี ๒ ที่ เรื่อยไป จนถึง ๒๔ นาฬิกา ก็ตี ๑๒ ที่ ครบอีกรอบหนึ่งเช่นเดียวกัน ทุกๆ คนควรจะ หัดดูนาฬิกาให้เป็น เพราะนาฬิกาเป็นเครื่องสำหรับ นับและดูเวลา บอกเวลาให้เราารู้ได้ มันเดินตามปรกติ ทุกๆ วัน ครั้นถึงเวลาตีมันก็ตีตรงกับเวลานาฬิกา ของมันจริงๆ นับว่ามันตรงต่อเวลาดีมาก เป็น ตัวอย่างอันดีงาม ที่เด็กๆ น่าจะอบรมตน ให้เป็น คนตรงต่อเวลาจริงๆ คล้ายๆ กับทำตัวให้เป็น นาฬิกา เช่น เวลา ๖ นาฬิกาตื่นนอน ๗ นาฬิกา ไปโรงเรียน ๑๕ นาฬิกาโรงเรียนเลิก รีบกลับ

มาบ้าน ๑๗ นาฬิกาอาบน้ำ รับประทานอาหารข้าวเย็น เวลา ๑๙ ถึง ๒๐ นาฬิกาดูหนังสือ ท่องบ่นวิชาต่างๆ ที่ได้ เล่าเรียนมา เวลา ๒๐ นาฬิกา เข้านอน

เด็ก ๆ ที่นอนแต่หัวค่ำ แล้ว
ตื่นแต่เช้า ๆ จะรู้สึกชุ่มชื่นดี
ย่อมทำให้ร่างกายแข็งแรง
หน้าตาอิ้มเอิบ งดงาม แจ่มใส
น่ารัก และทำให้ความคิดดี
เรียนหนังสือได้ดีด้วย

เด็ก ๆ ทั้งหลาย ได้อ่าน
เรื่องนาฬิกา มาเพียงเท่านี้
จะเห็นได้ว่า นาฬิกามันเที่ยงตรง
ต่อเวลา จริงต่อเวลาดีมาก
เป็นตัวอย่างอันดีงาม สำหรับ
คอยเตือนเราให้รู้สึกตัวว่า อายุ
ของเรานั้นค่อย ๆ แก่ขึ้น ทุกคืน
ทุกวัน ทุกนาที เวลาเป็นเงิน
เป็นทองเป็นของอันมีค่า ไม่น่าจะ
ปล่อยให้มันล่วงไปเสียเปล่า ๆ เลย

เราน่าจะใช้เวลาทำอะไรๆ ที่จะ
 ดำเนินไปสู่ความดีความงาม
 แก่ตน และแก่บ้านเกิดเมืองนอน
 อันเป็นที่รักยิ่งของตน ถ้า
 ชาวไทยเราทุกคนต่างก็รู้สึกตัว
 เช่นนี้แล้ว เราก็จงช่วยกันคิด
 ทำเครื่องใช้สอยต่างๆ ของเรา
 ใช้เอง โดยไม่ต้องอาศัยบ้านเมือง
 อื่นเขา

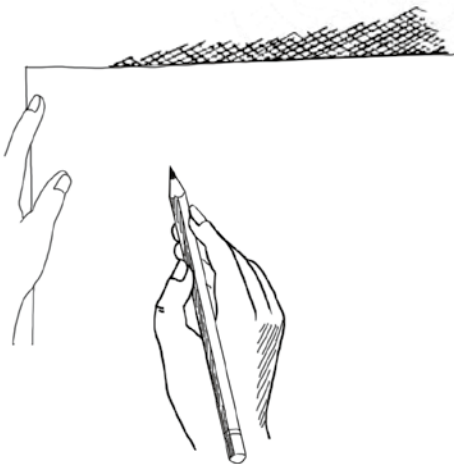
จงเทียบ	เปรียบเออว่า
เราเป็นนา-	พืกาเอง
เข้มบ่ง	ชี้ตรงเฝง
พืงพ่งไว้	ให้ทุกวัน
ย่ำรุ่ง	สะดุ้งตื่น
วางหน้าขึ้น	ลุกขึ้นพลัน
อาบน้ำ	ชำระพิน
หมดโสมม	ผมเผ้าหวิ
โมงเช้า	เผ้าแต่งตัว
เครื่องเรียนทั่ว	ทุกอย่างมี
เตรียมไป	ให้ทันที
ที่เพื่อนเรา	เข้าเรียนกัน
ตอนบ่าย	หมายสิบห้า
นาพืกา	เลิกมาพลัน
ถึงเหย้า	เราขยัน
หยิบงานทำ	โดยจำนง

ร่วมด้วย	ช่วยแม่พ่อ
สิบเจ็ด น.	พอแล้วลง
อาบน้ำ	คำแล้วคง
พินความรู้	ที่ครูสอน
ท่องเรียน	เขียนอ่านพอ
ยี่สิบ น.	ก็เข้านอน
ฝึกฝนตัว	ทั่วทุกตอน
เทียบตามนา-	พิกาตี
ย่อมจะ	กระทำให้
อนามัย	เกิดได้ดี
กายใจ	แจ่มใสมี
สมองโล่ง	ปลอดโปร่งเอย

หลักวิธีเขียนหลายมือ

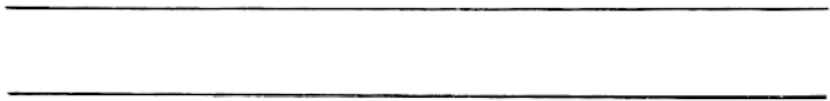
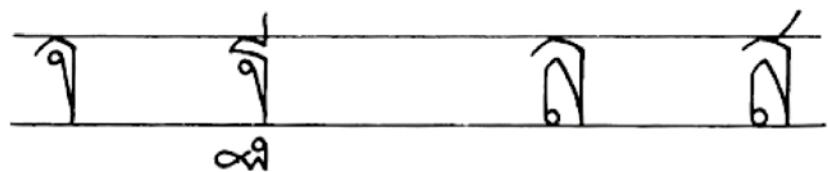
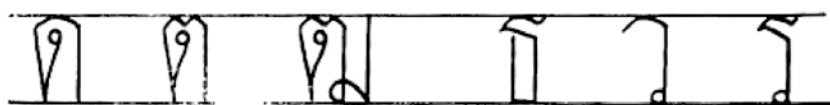
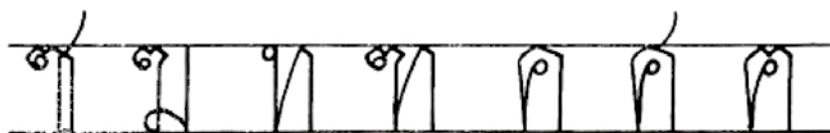
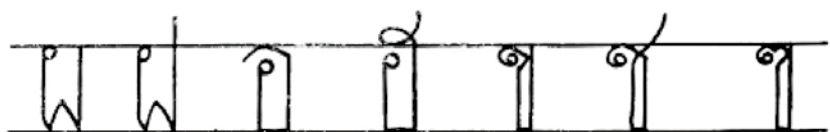
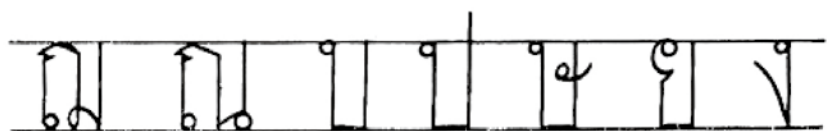
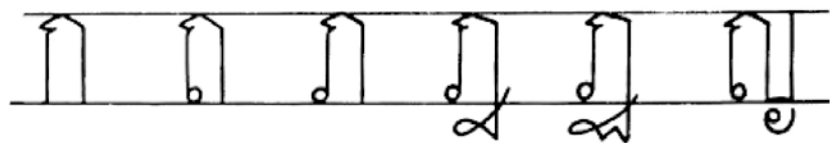
เมื่อเวลาหนูจะฝึกหัดเขียนหลายมือ หนูต้อง
นั่งตัวตรงๆ ให้ถูกต้องน้ามัย จับดินสอให้ถูกต้อง

คือ ต้องให้ดินสอ
อยู่ในระหว่าง
นิ้วหัวแม่มือกับ
นิ้วชี้และนิ้วกลาง
ส่วนนิ้วนางกับ
นิ้วก้อยนั้นงอ
เข้าไปในฝ่ามือ
และต้องวางสมุด
ให้ตรงจริงๆ แล้ว
ค่อยๆ พยายาม
เขียนให้ตัวงามๆ
เขียนส่วนสูง และ
ส่วนกว้างให้ถูกต้อง

เขียนตัวให้ถูกลักษณะ และต้องเขียนหัวก่อนทุกๆ ตัว
 เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวหนังสือให้กว้างเท่าๆ กัน
 ทุกตัว เว้นตอนระยะข้อความกับข้อความให้ห่าง
 เท่าๆ กันทุกตอน และต้องพยายามเขียนและ
 วาง ' ° ° + และสระให้ถูกจริงๆ ต้องพยายาม
 เขียนให้สะอาดด้วย

เขียนลายมือ	มีหลัก	รู้จักนั่ง
ตัวต้องตั้ง	ตรงแนบ	ถูกแบบอย่าง
จับดินสอ	ปากกา	ถูกท่าทาง
สมุดวาง	พลงางเฟ่ง	แล้วเล็งแล
ค่อยเขียนไป	ให้งาม	ตามส่วนสัดส่วน
ช่องไฟจัด	วัดกะ	ระยะแน่
สระหรือ	เครื่องหมาย	อย่าย้ายแปร
ตั้งใจแน่	มีระเบียบ	เรียบร้อยเอย

The image displays ten staves of handwritten musical notation. The notation is written in a style characteristic of Indian classical music, using vertical stems and various note heads to represent pitch and rhythm. The staves are organized as follows:

- Staff 1:** A single line containing a sequence of notes, including quarter and eighth notes, with some notes having a 'v' shaped flourish above them.
- Staff 2:** A single line with notes, including a note with a small circle above it. Below this staff, there are two smaller musical fragments: a two-line staff with a note and a four-line staff with three notes.
- Staff 3:** A single line with notes, including quarter and eighth notes.
- Staff 4:** A single line with notes, including quarter and eighth notes. To the left of this staff is a small fragment of a four-line staff with a note.
- Staff 5:** A single line with notes, including quarter and eighth notes.
- Staff 6:** A single line with notes, including quarter and eighth notes. Above this staff is a two-line staff with two notes and a four-line staff with a note.
- Staff 7:** A single line with notes, including quarter and eighth notes. Above this staff is a four-line staff with three notes.
- Staff 8:** A single line with notes, including quarter and eighth notes.
- Staff 9:** A single line with notes, including quarter and eighth notes. Above this staff is a four-line staff with three notes.
- Staff 10:** A single line with notes, including quarter and eighth notes, ending with a vertical bar line.

ประวัติผู้เรียบเรียง

หลวงดรุณกิจวิฑูร (พ.ศ. ๒๔๓๒ - ๒๕๑๓)

หลวงดรุณกิจวิฑูร มีนามเดิมว่า ชด เมนะโพธิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๓๒ ณ อำเภอหนองแขม กรุงเทพฯ เป็นบุตรลำดับที่ ๘ ของนายพ่วง และนางจัน เมนะโพธิ์ เริ่มการศึกษาที่วัดหนองแขมจนสอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ ๕ และได้ศึกษาต่อจนถึงระดับประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.) และประโยคครูมัธยมสามัญจากโรงเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เข้ารับราชการครั้งแรกที่โรงเรียนวัดบพิตรพิมุข และยังเป็นครูโรงเรียนอื่นๆ อีกหลายแห่ง เช่น สวนกุหลาบวิทยาลัย วัดเบญจมบพิตร วัดเทพศิรินทร์ เป็นต้น รวมถึงเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสุทธิวรารามและเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ต่อมาได้รับราชการในกรมศึกษาธิการแผนกแบบเรียน กองวิชาการ โดยตำแหน่งสุดท้ายก่อนลาออกจากราชการคือหัวหน้าแผนกตรวจกองโรงเรียนรัฐบาล รวมอายุราชการ ๓๑ ปี หลังจากนั้นเป็นที่ปรึกษาให้แก่สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชและจัดทำหนังสืออ่านชั้นประถมศึกษาและหนังสือเกี่ยวกับหลักภาษาและการใช้ภาษาไทยไว้เป็นจำนวนมาก

หลวงดรุณกิจวิฑูรสมรสกับนางสาวแวน จุลบุษปะ เมื่อภรรยาถึงแก่กรรม ได้สมรสใหม่กับนางสาวเจือ จุลบุษปะ แต่ไม่มีบุตร จึงนำหลานฝ่ายภรรยา มาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม หลวงดรุณกิจวิฑูรถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ สิริอายุได้ ๘๐ ปี ๓ เดือน ๑๕ วัน

*****

คณะปรับปรุงต้นฉบับ

(พ.ศ. ๒๕๕๗)

ที่ปรึกษา

นายกมล รอดคล้าย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางอ่องจิต เมธยะประภาส รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวไพรวลัย พิทธิขันธ์ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะบรรณาธิการ

นางสาวนิจสุดา อภินันทาภรณ์
นางสาวดวงใจ บุญยะภาส
นางธนาภรณ์ กอวัฒนา
นางลัดติยา อมรสमानกุล

ออกแบบรูปเล่ม

นางอนุสรรา สังข์ทอง

พิสูจน์อักษร

นางนิธิมา มุกดามณี

วาดภาพประกอบ

นางสาวรภัทร จันทร์ชุม